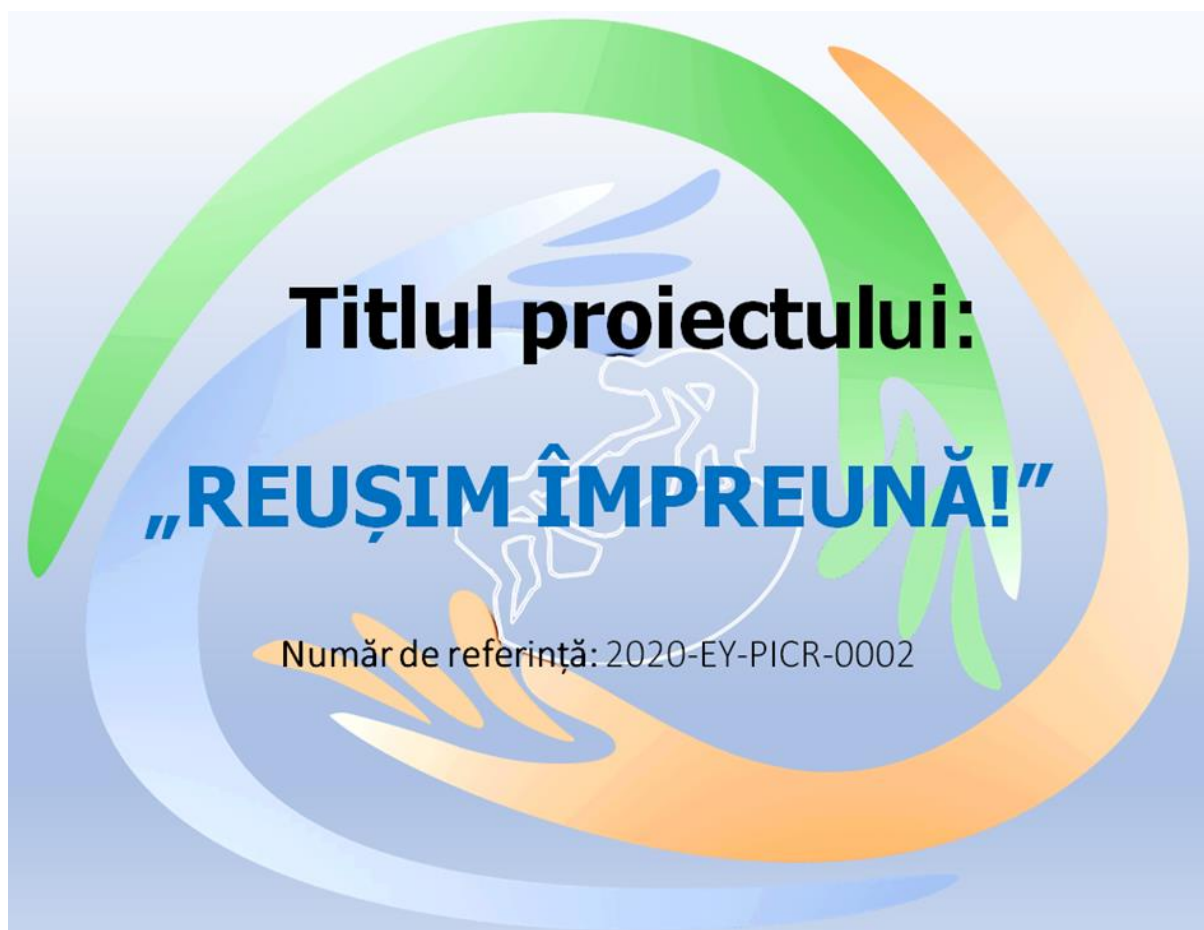

IO2

SUNTEM CEEA CE SPUNEM

Proiect finanțat prin PROGRAMUL DE EDUCAȚIE, BURSE, UCENICIE ȘI ANTREPRENORIATUL TINERILOR ÎN ROMANIA FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE 2014-2021, Proiecte naționale de cooperare în parteneriat în domeniul incluziunii copiilor romi în școală.

**LICEUL “ȘTEFAN D. LUCHIAN”
ȘTEFĂNEȘTI, JUDEȚUL BOTOȘANI**

SUNTEM CEEA CE SPUNEM

*Propunere Curriculum la decizia școlii (CDȘ) la nivelul
ariei curriculare „Limbă și comunicare” (gimnaziu)*

AUTORI:

ARUȘTI FLORENTINA CRENGUTA

BUNDUC GABRIELA

CHIABURU VERONICA

FUNDUIANU LILIANA-MIHAELA

MURARIU ANA

SUDUREAC IULIANA-LOREDANA

PROGRAMA

- I. Notă de prezentare
- II. Competențe generale și specifice
- III. Conținuturi propuse
- IV. Sugestii metodologice
- V. Evaluare
- VI. Resurse recomandate
- VII. Bibliografie

I. Notă de prezentare

Schopenhauer spune că oamenii renunță la o parte din ei pentru a fi ca toți ceilalți. Devenim orice e nevoie și ne călcăm în picioare propriul sine doar pentru o fărâma de atenție, acceptare și iubire, De ce nu spunem ceea ce simțim în mod autentic? Ne e rușine, ne protejăm masca, vrem să fim acceptați și căutăm să spunem ceea ce se cere de la noi pentru a nu fi respinși. Și acesta este exact momentul în care suntem respinși pentru că nimănui nu-i plac prefacutii. Exprimă-te așa cum ești și astfel îi vei găsi pe ai tăi, cei care te plac pentru ceea ce ești. (citată din Pera Novacovici).

Incluziunea în educație implică un proces de creștere a participării tuturor elevilor la procesul educațional, în conformitate cu particularitățile de dezvoltare și potențialul acestora. Opționalul își propune dezvoltarea abilităților personale timpurii și de comunicare ale elevilor, într-un mod atractiv, adaptat vârstei și nivelului de cunoștințe ale elevilor, având ca resurse materiale o gamă de metode activ-participative însușite în cadrul activităților de formare.

a) Structura și elementele de noutate ale programei

Prezentul opțional este rezultatul muncii cadrelor didactice în cadrul proiectului „Reușim împreună”. Conceptele folosite în această lucrare sunt legate de comunicare ca metodă de decolare a personalității și declarație de intenție față de lumea în care trăim, comunicare colectivă, analiza tranzacțională a comunicării, percepția binară a lumii, sculptarea realității prin comunicare.

Opționalul își propune dezvoltarea abilităților personale timpurii și de comunicare ale elevilor, într-un mod atractiv, adaptat vârstei și nivelului de cunoștințe ale elevilor, având ca resurse materiale o gamă de metode activ-participative însușite în cadrul activităților de formare.

Acest opțional își propune să dirijeze copilul să traverseze barierele obiectelor de studiu printr-o diferite căi de comunicare, aducând împreună diferitele aspecte ale curriculumului în asociații semnificative care să se centreze pe nevoile elevilor care își desfășoară care își desfășoară activitatea într-un mediu multicultural și cărora este important să li se dezvolte

anumite calități (toleranță, respect, acceptare, dorință de a cunoaște), pentru a putea trăi, adapta și a se dezvolta în acest mediu.

Cursul opțional propus nu dorește să teoretizează noțiuni, principii, idei, ci să implice elevii români și rromi în activități ce pornesc de la coordonatele vieții de zi cu zi, dar și ale vieții interioare și spirituale ale fiecăruia și să-i aducă în situația de a comunica, de a colabora, de a identifica împreună interesele comune, dar și pe cele care îi deosebesc și de a-i face să înțeleagă că cel ce este diferit de fiecare dintre noi nu este obligatoriu superior sau inferior.

Scopul opționalului este înlocuirea dinamicilor de putere care caracterizează discursul majorității în relație cu minoritatea cu o comunicare tranzacțională având ca numitor comun respectul față de diferență, empatia, implicațiile sociale ale cuvintelor.

Elementele de inovare constau în aplicarea principiilor care stau la baza analizei tranzacționale și a programării neurolingvistice în contextul comunicării între grupuri.

Valoarea adăugată față de alte opționale este devalorizarea jocurilor de putere existente în plan social între majoritate și minoritate, precum și implementarea unor rutine de comunicare în care fiecare actor are o importanță egală.

Transferabilitatea va fi asigurată prin eliminarea barierelor de comunicare existente în comunitățile implicate în proiect, creșterea spiritului civic datorită limbajului ca formă de modelare a sinelui și a societății, înlocuirea imperativelor sociale cu deziderate comune.

Acest opțional propune teme de interes, care permit nu neapărat însușirea, cât practicarea într-o manieră simplă, atractivă și concretă, a artei de a trăi frumos și în armonie cu sine și cu cei ce nu sunt la fel ca noi.

Ținând cont de particularitățile de vârstă ale cursanților, activitățile de învățare vor avea caracter ludic folosind cântece și desene (integrând astfel aria curriculară Arte), precum și activități de bricolaj, în măsura în care tema permite, integrându-se astfel aria curriculară Tehnologii, dar și texte, documente din sfera ariilor Limbă și comunicare sau Om și societate.

Se va porni de la ideea că, de fapt, comunicarea este cea care stă la baza relațiilor interpersonale, atât de importante pentru socializarea individului, integrarea lui în comunitate. Aptitudinile și competențele sociale și de comunicare vizate vor fi valorizate prin activități care țin de nevoile și de centrele de interes ale elevilor și apropierea concretă de viața cotidiană a acestora și de relaționarea dintre copiii români și rromi. Jocurile didactice, precum și celelalte procedee și tehnici de învățare modernă, lucrul în echipă, explicațiile însoțite de materiale video/ audio vor crea în spațiul de lucru o atmosferă adecvată învățării și colaborării, într-o

manieră atractivă și eficientă în același timp, bazată pe o bună cunoaștere a unor noi tehnici de motivare a elevului. Strategiile de evaluare potrivite pentru acest curs sunt cele de tip formativ, datorită accentului crescut pe abilități și valori pe care opționalul îl are. În plus, își propune să-i facă pe elevi să devină conștienți de aceste capacități și valori umane, să înțeleagă că suntem diferiți și că este important să ne acceptăm și să ne tolerăm așa cum suntem, să învățăm ceva din cultura celuilalt și să ne lărgim orizonturile, să nu-i judecăm pe ceilalți după aparențe. CULTURA, caracterizată prin DIVERSITATE este unul dintre lucrurile cărora, având în vedere calitatea noastră umană, trebuie să le acordăm întreaga atenție. Astfel de abilități sunt esențiale pentru învățare, construirea de relații educaționale sănătoase și a unui sentiment de comunitate. Ea explică ceea ce SUNTEM FIECARE DINTRE NOI, CEEA CE FACEM, și răspunde totodată la multe dintre întrebările pe care ni le punem.

Elevii își vor forma și dezvolta capacități din domeniul literaturii, comunicării scrise prin compuneri și povestiri create de ei prin lecțiile spectacol. Elevii vor fi capabili astfel:

- Să folosească limba română pentru a înțelege și a exprima realități complexe;
- Să-și dezvolte capacități de a reproduce și a recrea lumea cu ajutorul cuvintelor;
- Să-și formeze sensibilitate pentru înțelesul și ordinea cuvintelor, pentru sonoritatea și ritmurile limbii române;
- Să reflecteze asupra folosirii limbii în viața de toate zilele; Să-și dezvolte abilități lingvistice;
- Să-și îmbunătățească relațiile de comunicare cu cei din familie, cu prieteni și colegi, cu alte persoane cu care vin în contact;
- Să recunoască diferențele dintre oameni, să aprecieze modul lor de gândire și să-și formeze o atitudine empatică;
- Să fie sensibili la motivele, intențiile și stările semenilor lor;
- Să gândească și să se înțeleagă pe sine, să învețe să-și controleze gândurile și emoțiile;
- Să-și dezvolte capacități critice și creative de rezolvare a unor probleme de viață dar și să redea prin culoare imagini și tablouri întâlnite în operele studiate; Să modeleze, să redea prin colaje și machete diverse peisaje.

Opționalul are un rol important în construirea profilului absolventului de gimnaziu, obiectivul său fiind valorificarea componentei interrelacionare de la nivelul Limba și Literatura Română. Opționalul își propune pe lângă formarea competențelor cheie specifice disciplinei să ofere elevilor posibilitatea de a-și dezvolta capacitatea de comunicare și relaționare, de a

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

dramatiza/simula situații de viață reale, dezvoltându-se , în același timp, spiritul de observație, spiritul critic, dar și cel civic.

Pentru atingerea obiectivelor, prezentul opțional propune texte accesibile elevilor de gimnaziu prin simplitatea și claritatea tematicii, a structurii compozitionale, a mijloacelor de expresie, menite să-i determine să-și însusească înțelegerea progresivă a textului literar, trecând de la caracterul reproductiv al învățării, la aspectul productiv al acesteia.

b. Armonizarea cu conceptele cheie ale programului de incluziune a copiilor rromi în școală și cu principiile și valorile sistemului educațional.

- Cine comunică se comunică: comunicarea ca devoalare a personalității și declarație de intenție față de lumea în care trăim
- Analiza tranzacțională a comunicării
- Harta nu este teritoriul: înlocuirea percepției binare a lumii în care trăim cu acceptarea failibilității individuale și necesitatea unei comunicări colective, adecvate în contextul în care trăim și la nevoile societății în ansamblul ei, precum și a grupurilor care o compun.
- Sculptarea realității prin comunicare; abordarea modalităților prin care comunicarea provoacă schimbări durabile și constructive, în relație cu persoanele cu care intrăm în contact, mai ales cu cele dezavantajate de condițiile de mediu, apartenența la o cultură aparent periferică, marginală.

Competențe generale

I. Receptarea textului literar și nonliterar din perspectiva cunoașterii și autocunoașterii.

II. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte (non)literare

III. Formarea deprinderilor și abilităților de comunicare și de receptare a mesajului scris

IV. Dezvoltarea capacității de a accesa, reorganiza și adopta critic informații despre literatură și alte arte

V. Dezvoltarea unei atitudini de respect față de diversitatea culturală

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

I. Dezvoltarea capacității de receptare a textului literar

1. Receptarea textului literar și nonliterar din perspectiva cunoașterii și autocunoașterii.

1.1 Citirea și redactarea unor texte diferite - redactarea unor rezumate, interviuri, dialoguri, etc.

1.2 Identificarea rolului comunicării și literaturii în dezvoltarea personală - lectura reflexivă a unor texte literare - identificarea relației text-imagine utilizând analiza comparativă

1.3 Distingerea între informațiile esențiale și cele de detaliu dintr-un mesaj oral, stabilind legături sau diferențieri între informațiile receptate din surse diverse

Activități de învățare:

- exerciții de exprimare orală a ideilor, pornind de la textele citite/ascultate sau de la imaginile din text;
- exerciții de comparare (asemănări și deosebiri)
- exerciții de creativitate, construirea corectă și expresivă a unui text propriu (poezie, descriere literară, dialog imaginar etc.)

2. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajului conținut de opera literară

2.1 exersarea unor tehnici de exprimare orală expresivă

2.2. participarea la interacțiuni verbale ca urmare a empatiei elevilor cu sensibilitatea creatoare a unor artiști români/străini

2.3 exersarea unor tehnici de exprimare orală expresivă

Activități de învățare

- identificarea elementelor nonverbale și paraverbale care facilitează comunicarea și

transferarea lor în jocul dramatic sau în dialoguri imaginare; -
imaginarea unei continuări a întâmplărilor narate (povestirea în ștafetă sau “Jocul poveștilor”

II. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte (non)literare

1. Realizarea de lucrări creative (în diverse domenii artistice), pornind de la texte literare poetice și narative;

1.1 folosirea recuzitei picturii pentru a transfera emoțiile transmise de un text literar

1.2 asocierea textelor literare cu ritmuri și genuri muzicale potrivite

1.3 interpretarea dramatică a unor roluri, pornind de la texte literare;

Activități de învățare:

- realizarea unor lucrări plastice inspirate de texte literare poetice narative;
crearea unor caligrame;
realizarea de calendare literar-plastice;
realizarea copertelor pentru cărțile preferate;
portrete ale personajelor preferate din texte literare;
realizarea unor afișe de spectacol;
exerciții ghidate de lectură a imaginii

2. Utilizarea corectă și, totodată, creativă a resurselor limbii în comentarea și scrierea unor texte literare;

2.1 formularea unor răspunsuri personale și creative pe marginea unor texte literare de diferite tipuri

2. 2 redactarea unor texte creative, care să reflecte ingeniozitate lingvistică

Activități de învățare

- exerciții ghidate de lectură a imaginii. scriere creativă pe muzică;
- audiții ale unor melodii compuse pe versurile unor poezii cunoscute din literatura română;
- alegerea unei melodii preferate și transferarea versurilor unei poezii din literatura română;
- realizarea de mini videoclipuri potrivite melodiilor create;
- exerciții de citire fluentă și expresivă a textului scris;
- strategii de captare și de menținere a atenției auditoriului;
- exprimarea unor idei originale și pertinente despre textele citite

III. Dezvoltarea capacității de a accesa, reorganiza și adopta critic informații despre literatură și alte arte, din diferite surse

1. Prezentarea orală a unor informații și a unor idei, exprimând opinii, emoții și sentimente pornind de la textele ascultate/citite

1.1 utilizarea unor forme atractive de prezentare a opiniilor cu privire la texte literare, prin apelarea la mijloace audio-vizuale, aforisme etc.

1.2 identificarea informațiilor esențiale, relevante din texte literare și nonliterare care au ca temă domeniul artistic

1.3 folosirea conștientă și corespunzătoare a surselor și a mediilor de informare(cărți, internet, filme, documentare)

1.4 evidențierea unor posibilități diferite de interpretare a aceluiași text în funcție de perspectiva de lectură

Activități de învățare

-activități de selectare a unor aforisme/maxime/ proverb pe teme date, în funcție de ideea transmisă și de valoarea expresivă;

- exerciții de selectare a informațiilor esențiale dintr-un text, utile pentru întocmirea de handout-uri pentru colegi organizarea unor momente de informare biografică ce vizează scriitori, pictori, compozitori, actori etc. ale căror nume sunt vehiculate pe parcursul orelor de curs;

-selectarea și editarea unor portrete de scriitori și pictori pentru realizarea unor panouri;

-exerciții teatrale-Ex. : -"Tabloul emoțiilor" (elevii primesc o ramă de tablou pîn care trebuie să își încadreze chipul și să mimeze o emoție scrisă pe un bilețel, iar colegii să o ghicească); - povestirea în ștafetă; - exerciții de dicție (cu creionul între dinți; lectura unor texte amuzante de dicție.

IV. Dezvoltarea capacității de a accesa, reorganiza și adopta critic informații despre literatură și alte arte

1.Identificarea informațiilor esențiale, relevante din texte literare și nonliterare care au ca temă domeniul istoric/artistic/tehnologic

1.1 folosirea conștientă și corespunzătoare a surselor și a mediilor de informare (cărți, internet, filme, documentare)

1.2 adoptarea unei distanțe critice față de comentarii de texte sau opinii diverse identificate în mediul virtual, privitoare la diferite tipuri de creații artistice, legende, fabule, etc.

1.3 structurarea informațiilor obținute în urma investigațiilor și prezentarea lor atractivă utilizând recuzita tehnologiei

Activități de învățare

- organizarea unor momente de informare biografică ce vizează scriitori, pictori, compozitori, actori etc. ale căror nume sunt vehiculate pe parcursul orelor de curs;
- selectarea și editarea unor portrete de scriitori și pictori pentru realizarea unor panouri;
- folosirea investigației (oferirea unor teme de investigație)
- activități de căutare pe internet a unor reproduceri după picturi celebre, a unor texte, a unor filme etc. și indicarea surselor; - îmbinarea mijloacelor audio-vizuale în receptarea și realizarea unor creații artistice (audiții de melodii clasice ce au afinități cu texte literare studiate, audiții de melodii cu versuri din literatura autohtonă, realizarea unor “videoclipuri” de către elevi etc.);
- exerciții de folosire a dicționarelor pentru clarificare sensurilor unor termeni din diferite domenii artistice, conexe literaturii.

V. Dezvoltarea interesului pentru comunicarea interculturală

1. Dezvoltarea relațiilor interculturale, mărirea gradului de deschidere, de toleranță, de acceptare a celuilalt

1.1 Crearea de punți lingvistice între diverse culturi

Activități:

- Exerciții de autorefecție cu privire la emoțiile trăite în contexte noi, prin completarea de propoziții lacunare de tipul „Eu simt... atunci când...”;
- exerciții de identificare a emoțiilor utilizând suporturi diverse: imagini, fotografii, povești, piese de teatru, secvențe de film;

2. Dezvoltarea sentimentului de empatizare cu diversitatea cotidiană

Activități:

- Formulare de întrebări și răspunsuri pentru a afla/oferi detalii despre diferite culturi și tradiții;
- Jocuri de rol pe teme de diversitate, în care să fie incluse elementele de vocabular dobândite;

COMPETENTE CHEIE

Sensibilizare și exprimare culturală

Cunoștințe – conștientizarea moștenirii culturale, locale, naționale și a locului patrimoniului cultural în lume; cunoștințe de bază referitoare la produse culturale majore, inclusiv cultura contemporană populară;

- înțelegerea diversității culturale și lingvistice
- înțelegerea nevoii de a conserva această diversitate, a importanței factorilor estetici în viața de fiecare zi.

Deprinderi – aprecierea critică și estetică a operelor de artă și a spectacolului, precum și a propriei exprimări printr-o varietate de mijloace, folosind propriile aptitudini;

- raportarea propriilor puncte de vedere creative și expresive la opiniile altora;
- dezvoltarea abilităților creative care pot fi transferate într-o varietate de contexte

Atitudini – înțelegerea profundă a propriei culturi și sensul identității ca bază a respectului și a atitudinii deschise față de diversitatea exprimării culturale;

- creativitate și dorință pentru cultivarea capacității estetice prin expresie artistică și prin participare la viața culturală

Resurse materiale:

Cărți, dicționare, enciclopedii, caiete, CD/DVD-uri, calculator, creioane, coli de hârtie ș.

Resurse procedurale:

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Conversația, brainstorming, descrierea, lectura, comparația, analiza, problematizarea, studiu de caz, lucrul individual și pe echipe, analiza / comentariul de text, studiul de caz ș.a.

Notă : resursele materiale și procedurale vor fi adaptate lecțiilor; de asemenea, pot fi folosite și alte procedee și metode, în funcție de cerințele lecției și de motivarea elevilor.

Sugestiile metodologice

Sugestiile metodologice cuprind recomandări pentru proiectarea demersului didactic, având rolul de a orienta cadrul didactic în demersul instructiv-formativ spre atingerea standardelor de performanță asociate competențelor, formarea deprinderilor, valorilor și atitudinilor prevăzute de programa opționalului. Sugestiile metodologice abordează integrarea activităților de predare-învățare-evaluare, astfel elevii sunt stimulați să învețe și sunt învățați cum să învețe, cum să proceseze informația. Educabilul nu primește cunoștințele de-a gata, ci își construiește el însuși cunoștințele, pe cât posibil prin eforturi proprii. În acest fel utilizarea noilor tehnologii este orientată spre învățare, spre cel care învață, venind în sprijinul încurajării demersului activ și constructiv al elevului.

Formarea și dezvoltarea competențelor cheie respecta particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor de gimnaziu și se raportează la mediul în care aceștia, prin exersarea actului de comunicare, reușesc să se regasească și să se integreze în societatea de mâine. Ei trebuie să devină conștienți că atunci când comunică, un mesaj, trebuie să convingă ascultătorul că sunt sinceri și că se poate avea încredere în ei.

În funcție de conținuturile planificate, se pot utiliza diverse metode și tehnici didactice, care vor contribui la realizarea eficientă a finalităților curriculare. Astfel elevii vor fi capabili să folosească limba română pentru a înțelege și a exprima realități complexe, să-și dezvolte capacități de a reproduce și a recrea lumea nu doar cu ajutorul cuvintelor, să-și dezvolte abilități lingvistice, să-și formeze atitudini empactice, să gândească și să se înțeleagă pe sine și pe ceilalți, să învețe să poarte un discurs/o discuție, să-și controleze gândurile, emoțiile, atitudinile nepotrivite... să se pregătească pentru viață.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

- **TRADIȚIONALE:** prin probe scrise, orale sau practice

- **COMPLEMENTARE:** fișa de evaluare, portofoliul, investigația, posterul, observarea sistematică a comportamentului, interviul, jurnalul de lectură, proiectul, autoevaluarea, dezbateri, chestionare, discuții cu participanții..

Evaluarea vizează:

- elaborarea unor eseuri;
- realizarea unor studii de caz pe teme date;
- construirea unor alternative explicative la mesajele receptate;
- dezbateri
- autoevaluarea.

Pentru realizarea studiului de caz se vor folosi investigația și proiectul ca metode complementare de evaluare.

Dezbateri presupune indicarea, de către profesor, a coordonatelor discuției și a unei bibliografii minimale. Dezbateri se realizează în clasă, cu participarea a două echipe (echipa afirmatoare și echipa negatoare). Sugerăm că dezbateri să fie urmată de un exercițiu de reflecție al fiecărui elev, concretizat în realizarea unui eseu pe tema dezbaterii realizate în clasă. Această modalitate de a încheia o dezbateri are în vedere ca elevii să-și clarifice ideile puse în discuție și să-și poată formula un punct de vedere propriu pornind de la informațiile culese, de la argumentele și contraargumentele valorificate în cadrul dezbaterii.

Grupul țintă

Beneficiari direcți: elevii

Beneficiari indirecti: cadre didactice, comunitatea, părinții.

Monitorizare și evaluare

- Observarea sistematică a desfășurării activităților de către membrii echipei de proiect și conducerea școlii în sprijinul derulării proiectului prin întâlniri de lucru și intervenții directe acolo unde este necesar.
- Discuții cu elevii, cu părinții elevilor și alți beneficiari ai proiectului.
- Înregistrări audio-video, fotografii, chestionare.

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

MEDIATIZARE:

Pagina de facebook a școlii

Site-ul școlii

Articole în presa judete

Bibliografie:

1. Angus Fraser, „Țigani”, Editura Humanitas, 2007
2. Vasile Alecsandri- „Poezii”, Editura Herra, 2008
3. Barbu Ștefănescu Delavrancea- „Nuvele și povestiri”, Editura Cartex, 2018
4. Ion Creangă- Povestii, Povestiri, Amintiri, editura Unicart, 2006
5. Ion Acsan Povestirile *unui șoarece de bibliotecă*, București, 1985;
6. Ghid „Janes Romanes?” – Lecția 1 „Formule de salut”
7. N. Iorga, Romanii prin călătorii, Ed. Casei Școalelor, București, 1929
8. Istoria dreptului românesc, II/1, Bucuresti, 1984
9. Istoria Romanului, Societatea cultural Român 600, Roman, 1992
10. I. Mușlea, O. Bârlea, Tipologia folclorului. Din răspunsurile la chestionarele lui Hasdeu, Ed. Minerva, București, 1970
11. E. Sevastos, Literatura populara, vol. I, Ed. Minerva, București, 1990
12. M. Kogălniceanu, Dezrobirea țiganilor, Bucuresti, 1891
13. M. Olinescu, Mitologie românească, Ed. Minerva, București, 1944
14. M. Block, op. cit., p. 37 și I. Chelcea, țigani din România, Bucuresti, 1944
15. M. Kogalniceanu, Schita despre țigani, trad. Gh. Ghibanescu, Iași 1908
16. - *Limba română* - Manual pentru clasa a VI-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008;
- 17.- Vasile Alecsandri – *Pasteluri și legende*, Editura Minerva, București, 1987;
18. Mariana Cheroiu, Antonia Dimieru, Șt. M. Ilinca, *Limba și literatura română, (Evaluare curentă. Preparator pentru testarea națională)*, Editura Art, București, 2005;
19. Florin Sindrilariu, Steluța Pestrea Suciu, *Literatura română. Dicționar de texte literare pentru clasele V-VIII*, Editura Paralela 45, Pitești, 1999;
20. Ecaterina Cretu, *Textul literar (structură și semnificație)*, Editura Demiurg, Iași, 2005;
21. Vistian Goia, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Dacia Educational, Cluj Napoca, 2008;

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

22. Mihaela Secieru, *Didactica limbii române*, Editura Cup Art, Iași, 2004
23. Mircea Eliade- ”Memorii”, Volumul I, București, editura Humanitas, 1991
24. Mircea Eliade- „La Țigănci”, Editura Libris, 2016
24. Barbu Ștefănescu Delavrancea- Nuvele și Povestiri, Editura Libris, 2018
25. Ion Creangă- Amintiri din copilărie, Editura Herra, 2011
26. Mihai Eminescu - Poezii, Editura Libris, 2016
27. Legende populare românești - Editura Astro, 2015
27. Ion Slavici -Nuvele, Editura Minerva, 2016
28. Gellu Naum- Cartea cu Apolodor, Editura Art, 2015
29. Liviu Rebreanu - Ion, Editura Eduard, 2017
30. Petre Ispirescu - Basme, Editura Libris, 2016

<https://gazetadebistrita.ro/povestea-cailor-tiganesti/>

[Religia secretă a romilor](#)

Titlul activității - *MANUSCRISUL ȘOARECELUI SCRIITOR DIN PODUL CU CĂRȚI* de Ion Acsan

Competența specifică

1.1 Receptarea textului literar, nonliterar din perspectiva abilităților de viață

Obiective

O1. Să citească și să împărtășească impresiile legate de lectură

O 2. Să valorifice informațiile oferite de text creând coperta cărții

O3. Să participe la jocuri de rol exerciții teatrale

Resurse necesare ramă de tablou, markere, carioci, foi de flipchart, foi A3

Descrierea activității

Pornind de la lectura textului *Manuscrisul șoarecelui scriitor din podul de cărți* de Ion Acsan, elevii vor realiza sarcinile de lucru

Text suport

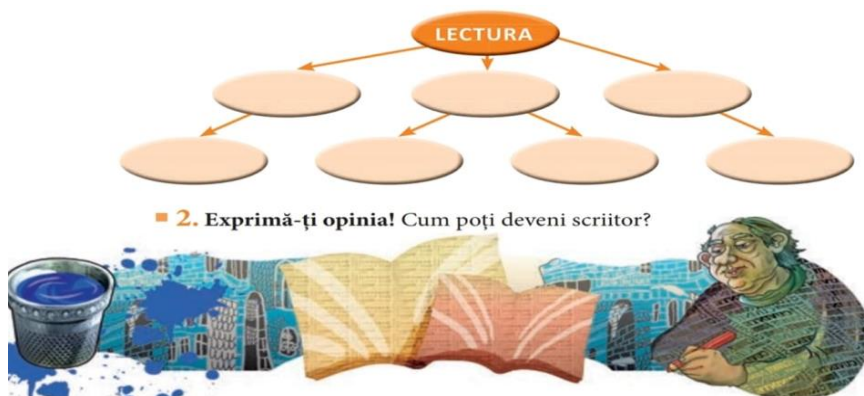
Manuscrisul șoarecelui scriitor din podul de cărți de Ion Acsan

"Am venit pe lume într-un întunecos ungher al podului doldora de cele mai gustoase bucate. Nu pentru cerul gurii, ci pentru foamea minții, greu de potolit. Nu m-a speriat numărul casei – 13! – căci nu sunt superstițios. Numele străzii însă da: a Pisicilor. Nu la singular, ci la plural. Ca și cum una singură n-ar fi fost îndeajuns. Noroc că nici o mustăcioară cu gheare de oțel nu se ivea fi e și în trecere pe acoperiș. Cu destulă frică am crescut printre cărțile unui profesor de literatură. [...] Ageamii cum eram, potrivit năravului meu șoricesc, m-am apucat să rod copertile și cotoarele, ca să-mi tocesc dinții. Altfel aș fi ajuns mai dințos ca ruda mea mai renumită prin talentele ei arhitectonice: castorul. Profesorul m-a certat zdravăn, făcându-mă de două parale: „Cum de-ai îndrăznit să te atingi de niște cărți pe care nici nu le înțelegi? Te pricepi să le deosebești pe cele bune, care merită să fi citite, de cele rele, demne de dinții tăi năstrușnici? Ești un demon ignorant și distructiv. N-ai ce căuta în străvechiul templu cu coloane de carton și pereți de hârtie tipărită! Du-te mai întâi la școală și pe urmă stăm de vorbă!“ [...] L-am ascultat totuși pe pedagogul meu și am încetat numaidecât să rod cărțile pe care nu eram în stare să le judec. Mereu cu ochii pe mine, maestrul a băgat de seamă că mă cumințisem dintr-odată. Mi-a zis: „Bravo, ești un șoricel ascultător! O să ne înțelegem bine. Poate ai și un

dram de minte în căpșorul tău îmblănit, ce crezi?!“ Gestul afirmativ cu care am întărit presupunerea lui profesorală l-a făcut să izbucnească într-un râs homeric. . Înainte să mă expedieze degrabă sub rafturile cu cărți, a adăugat sentențios: „Înfățișează-te în fiecare dimineață la masa mea de lucru, ca să te învăț cititul și scrisul. Și acum, piei din ochii mei, analfabetule!“ A doua zi am fost mai punctual decât învățătorul meu voluntar. Tocmai el s-a arătat mai încurcat decât mine, căutând să-și ascundă surpriza printr-un mormăit: „Mă bucur că ești un rozător de cuvânt. Pasămite, faci parte din tagma șoarecilor năzdrăvani, care se nasc arareori în neamul vostru...” [...] „Cu cititul ne vom descurca noi prin semne. Mai greu o să fie însă cu scrisul. Sper că nu vrei să rămâi un simplu cititor, neîn stare să se iscălească? Ar fi păcat!“ [...]

Sarcini de lucru

1. Ce este, după părerea ta, lectura? Împărtășește ideile tale cu ceilalți colegi. Completați, pe o foaie A3, ciorchinele de idei, pornind de la modelul dat.

REFLECTĂM !

1. Imaginează-ți că șoarecele a finalizat povestirile sale și a găsit un editor care să-i publice cartea. Creează o copertă de carte care să atragă viitorii cititori.

2. Activitate pe grupe.

Participați la lansarea cărții șoarecelui-scriitor.

- a. Stabiliți, pentru fiecare membru al grupului, câte un rol: șoarecele-scriitor, profesorul de literatură care l-a învățat să scrie, cititorul, participantul la lansarea cărții etc.
- b. Interpretați rolurile în fața clasei.

Valorificați, pentru rolurile jucate, informațiile oferite de text.

3. Împărtășește-ți impresiile de lectură!

- a. Alege din textul citit un fragment/un paragraf care ți-a plăcut.
- b. Citește-l cu voce tare colegilor.
- c. Explică, în două-trei enunțuri, motivul pentru care l-ai ales.

Conținuturi- exerciții teatrale

- Ex. : -"Tabloul emoțiilor" (elevii primesc o ramă de tablou pînă care trebuie să își încadreze chipul și să mimeze o emoție scrisă pe un bilețel, iar colegii să o ghicească);
- povestirea în ștafetă;

Titlul activității- *Malul Siretului de Vasile Alecsandri*

1.2 Competența specifică- Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajului conținut de opera literară

Obiectivele urmărite

- O1- Să exerseze tehnici de exprimare orală expresivă
- O2-Să identifice tematica operei citite reprezentând-o printr-o pictură/tablou
- O3-Să exprime opiniile privitor la sentimentele transmise de operele lirice

Resurse necesare-foi A4, creioane colorate, panou de idei

Descrierea activității

Despre ce sau cine se vorbește în poezie?"

(În poezie se vorbește despre natură)

„Cum prezintă poetul natura?" (Poetul descrie natura)

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

„Ce mod de expunere este utilizat în această poezie?” (Este utilizată descrierea)

„Cum a descris natura?” (Poetul a descris natura cu ajutorul imaginilor artistice și a figurilor de stil.)

„Haideți să vedem ce ne arată fiecare figură de stil și fiecare imagine artistică.”

Elevii vor citi câte un vers și vor identifica imaginea artistică prezentă în vers sau figura de stil precizând ce vor să evidențieze acestea. Se utilizează, pentru întărirea explicației, imagini prezentate cu ajutorul videoproiectorului. Se va lucra împreună primele trei strofe din poezie.

Elevii vor identifica imaginile artistice și figurile de stil prezente în cea de-a patra strofă a poeziei. Vor explica ce reprezintă fiecare imagine artistică sau figură de stil pe care au indentificat-o în cea de-a patra strofă.

„Acum aș vrea să definim pastelul.

Sarcini de lucru:

Precizați ideea centrală a textului

-Selectați mijloacele artistice

-Creați un desen/pictură reprezentativ mesajului poeziei

-**Materiale necesare**-videoproiector, fise de lucru,

Text suport

Malul Siretului de Vasile Alecsandri

Aburii ușori ai nopții ca fantasme se ridică

Și, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despică.

Râul luciu se-ncovoie sub copaci ca un balaur

Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur.

Eu mă duc în faptul zilei, mă așez pe malu-i verde

Și privesc cum apa curge și la cotiri ea se pierde,

Cum se schimbă-n vălurile pe prundișul lunecos,

Cum adoarme la bulboace, săpând malul nisipos.

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Când o salcie pletoasă lin pe baltă se coboară,
Când o mreană saltă-n aer după-o viespe sprinteasă,
Când sălbaticile rațe se abat din zborul lor,
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător.

Și gândirea mea furată se tot duce-ncet la vale
Cu cel râu care-n veci curge, fără-a se opri din cale,
Lunca-n juru-mi clocotește; o șopârlă de smarald
Cată țință, lung la mine, părăsind nisipul cald.

Text suport- la alegere

Viscolul de Vasile Alecsandri

Crivățul din meazănoapte vâjâie prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie.
Valuri albe trec în zare, se așază-n lung troian,
Ca nisipurile dese din pustiul african.

Viscolul frământă lumea!... Lupii suri ies după pradă,

Alergând, urlând în urmă-i prin potopul de zăpadă.

Turmele tremură; corbii zbor vârtej, răpiți de vânt,

Și răchițele se-ndoaie lovindu-se de pământ.

Zberăt, raget, țipet, vaiet, mii de glasuri spăimântate

Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate.

Și-n departe se aude un nechez răsunător...

Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător!

Fericit acel ce noaptea rătăcit în viscolire

Stă, aude-n câmp lătrare și zărește cu uimire

O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind

Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind!

Competențe specifice

2.1 Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajului conținut de opera literară

Titlul activității-*Cele dintâi lecturi* de M.Eliade

O1-Să identifice cuvintele-cheie pe care le asociază cu lectura

O2- Să-și exprime impresiile despre tema lecturii-pasiunea pentru lectură

O3-Să realizeze interviuri pe tema lecturii si valorilor culturale

O4-Să cunoască forme de exprimare scrisă / orală în diferite contexte de comunicare

Text suport

Cele dintâi lecturi de M.Eliade

- cuvinte-cheie pe care le asociați cu școala.
- pasiunea pentru lectură

"Nu mai aveam voie sa citesc în timpul liber. De altfel sursa lecturilor extrascolare îmi fusese secata [...] Mai târziu, mi-am dat seama ca anii aceia au fost pierduti [...]citeam pe ascuns, în fundul grădinii, în pod, în pivnita". Concursuri de tipul "Citești si câștigi" care sa promoveze lectura ca instrument de asimilare a culturii; Elevii vor prezenta cartea lor de suflet.

CREĂM ȘI NE JUCĂM

COMUNICARE ORALĂ

Veți asculta o știre despre începutul anului școlar.

1.Formulează răspunsuri orale pentru următoarele cerințe

- Pentru cine au fost emoțiile mai mari în prima de școală?
- Numește materiile care stârnesc curiozitatea lui Alex.
- De ce crezi că Alex a avut acea ezitare când a enumerat materiile de clasa a VI-a?
- Care este rețeta succesului în opinia Ștefaniei?
- Câte săptămâni sunt în anul școlar menționat?

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

f. Vorbitorii din textul ascultat sunt Alex, Ștefania, Mihai și reporterul. Precizează ordinea apariției lor în text.

g. Care au fost impresiile tale în prima zi de școală din clasa a VI-a?

2. Ascultă din nou textul și completează următoarele enunțuri, folosind cuvinte din textul audiat.

3. Vei scrie între 1 și 3 cuvinte.

a. Anul școlar începe în

b. Elevii intervievați și-au împărtășit de început de an SUNT REPORTER!!!!

1. Imaginează-ți că ești reporter.

a. Realizează interviuri cu trei colegi din școală pe tema deschiderii anului școlar.

Pregătește

trei întrebări respectând tema dată și alege trei colegi din clase diferite cărora să le adresezi întrebările.

Înregistrează interviurile cu telefonul mobil sau cu tableta și prezintă-le colegilor din clasă.

Discutați apoi care au fost punctele tari ale interviului și care aspecte mai pot îmbunătățite.

b. Realizează, în fața clasei, un interviu (3-4 întrebări) cu trei colegi din clasă, cărora să le soliciți să-și expună așteptările lor cu privire la clasa a VI-a.

2. Formați perechi și realizați scurte dialoguri în care să vă expuneți impresiile pe care le-ați avut în prima zi de școală.

3. Citiți dialogurile create și alegeți trei dintre acestea pentru a fi interpretate în fața clasei. În momentul în care colegii vor interpreta dialogurile, veți atenți și veți discuta despre ce observați în legătură cu următoarele aspecte: tonul utilizat de participanții la dialog; poziția corpului; gesturile; mimica/expresia feței.

4. Formați perechi și realizați scurte dialoguri în care să vă expuneți impresiile pe care le-ați avut în prima zi de școală.

Citiți dialogurile create și alegeți trei dintre acestea pentru a fi interpretate în fața clasei. În momentul în care colegii vor interpreta dialogurile, veți atenți și veți discuta despre ce

observați în legătură cu următoarele aspecte: tonul utilizat de participanții la dialog; poziția corpului; gesturile; mimica/expresia feței.

PĂTRUNDEM ÎN LUMEA TEXTULUI

1. Ce înseamnă școala pentru tine? Formulează un răspuns și împărtășește-l colegilor tăi de clasă.

Scrie ce ai răspuns la întrebare pe un post-it, apoi lipește-l pe tablă, alături de răspunsurile celorlalți colegi.

La final, recitiți toate răspunsurile și discutați despre ele, stabilind zece cuvinte-cheie pe care le asociați cu școala.

2. Numește cinci calități ale unui profesor ideal.

3. Privește imaginea dată și menționează dacă dascălul surprins în imagine corespunde idealului tău. Argumentează-ți răspunsul.

Competența specifică-

2.2 Utilizarea corectă și, totodată, creativă a resurselor limbii în comentarea și scrierea unor texte literare;

Titlul activității- *Anghel Demetrescu* fragment de Barbu Ștefănescu-Delavrancea

Obiective

O1- Să identifice trăsăturile comportamentale ale personajelor

O2- Să participe la jocurile de rol și să-și exprime punctul de vedere vizavi de tipologiile de personaje

Resurse necesare- e-book-uri, cărți în format fizic

Descrierea acivității

Se dă textul:

...Am avut norocul de a cunoaște pe Angel Demetrescu de demult. Mi-a fost profesor și mai în urmă amic. Și amicitia nu mi-a șters nicio clipă respectul cuvenit profesorului. Îl văz pe catedră. Și eu sunt mic, slab, palid, cu un păr... cu un păr... și acum parcă tresar, ca să nu mă întrebe: „Când tăiem pădurea?” în mijlocul clasei. E nalt, drept, c-o redingotă neagră, cu pantalonii fumurii; impozant; niște ochi albaștri-deschiși, și luminoși, și iuți, și cuprinzători. În acești ochi, o comandă în contra căreia nimeni nu poate rezista. Din acești ochi, frumoși și clari, pornesc priviri... Ce curios... aceste priviri îți ridică mânele în sus când sunt pătate de cerneală, îți pornesc inima în bătaii puternice când nu prea știi lecția, îți dau câte un bici de ori când te știi vinovat și te apucă de la ceafă, ca un clește puternic, și te apasă în jos, în genuchi, când meriți pedeapsă. Suntem niște jucării sub aceste priviri...

Ah!... ți-ai făcut datoria, ai răspuns bine; ți-ai dat seama de valoarea cuvintelor; ai înțeles sensul capitolului din istorie... Mușchii sprincene- lor, cari apasă neconținut asupra ochilor, se ridică în sus; ochii se măresc și se înseninează; în loc de acele săgeți reci și tăioase, o lumină blândă, caldă, mângâietoare. Și-acum își aruncă în sus șuvițele de păr blond și lucios cari îi cade pe frunte; mișcarea e tot de leu care își scutură coama; dar câtă deosebire! Pleci în bancă moleșit de fericire. Ți-a zis „Bravo!” Ți-e de ajuns cel puțin pentru o săptămână. N-a surâs încă, n-a râs. Surâsul său era rar și scump și întotdeauna amestecat cu milă. Numai când se convingea că nu lenea, ci natura săracă a elevului era cauza vreunei prostii colosale, începea să râză pe catedră, dar un râs cumpătat, fără zgomot. Și întreaga clasă sărbătorea această delicată manifestație de prietenie. Mi-aduc aminte de trei momente de veselie ale profesorului meu ca de trei evenimente plăcute din viața mea de la 12 până la 16 ani. Când „Decebal, murind, mai luptă câteva zile”, când „Mihai Viteazul, trecând Țarigradul, se apropie până sub zidurile Nicopolei”, și a treia oară... Eram în clasa IV-a. Dupe programul de atunci, într-a patra se predă o geogra e mare și grea... Anglia. „D-l cutare să po ească la lecție.” E ceva de sever în glas. Și d-l cutare nu știe boabă din Anglia. E unul din colegii noștri, cari învăța foarte anevoie și

pricepea foarte puțin. Vina nu era a lui. — Anglia... â... Anglia... â... Englitera... â... Noi – între răs și temere. Furișam priviri de spioni asupra profeso- rului. — Anglia, â... Englitera, â... foarte bine. Mai departe.

Noi, din bancă: va râde, nu va râde? Nu știm încă. — Anglia... se mărginește la nord cu marea... — Cu marea? E sever încă. A trecut mâna prin păr. — Cu Marea Nordului... — Foarte bine... Parcă începe a surâde. Ochii se măresc; semn bun. — La sud cu marea... — Cu marea? — Cu Marea Sudului... — Foarte bine. Figura sa albă se rumenește. Abia se ține de răs. — La vest cu marea... — Cu marea? — Cu Marea Vestului. — Bravo... mai departe. A surâs. A răs. Elevul a prins curaj și are aerul d-a se mira de el: „Cum dracu știu eu astăzi când niciodată n-am izbutit să știu?!“ — La est... cu Marea Estului. Râsul a izbucnit. Geograful ne privește indignat: „De ce să râză ei când d-l Demetrescu îmi spune bine?“ — Ia spune-mi... ce este est? Tânărul stă pe gânduri. Și-a făcut o socoteală hotărâtoare. Întrebarea trebuie să e grea. Își ia avânt... ah! dacă va izbuti și în acest răspuns! — Est... este persoana a treia singulară de la verbul esse. Niciodată nu voi uita: Angel Demetrescu a trecut peste măsura râsului său. Îi curgeau lacrimi pe obraz. După ce s-au potolit și el și clasa: — Treci la loc. Să știi că-ți pun 4 îndcă ai știut la geograe persoana a treia de la verbul esse. Singurul 4 în tot anul. Restul: 1, 2, 3 și 3, 2, 1.

Elevii pot fi antrenați în următoarele sarcini de lucru :

1. Menționează care este relația dintre profesor și elevi, referindu-te la atitudinea și la acțiunile dascălului, respectiv la comportamentul elevilor.

Utilizează, ca model, tabelul dat pentru a surprinde cât mai bine relația.

REȚINEM!!!! ACȚIUNILE DASCĂLULUI, REACȚIILE ELEVILOR, INTERPRETAREA ACESTORA

1. Ce sentimente îl încearcă pe povestitor în momentul în care își aduce aminte de profesorul său?

2. Numește calitățile profesorului Demetrescu. Compară calitățile acestuia cu cele pe care le-ai identificat tu pentru profesorul ideal.

3. Joc de rol

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Alegeți doi colegi care să joace dialogul dintre elev și profesor în fața clasei. Urmăriți și notați gesturile acestora, modul în care interacționează (sunt atenți unul la celălalt, se ascultă, răspund în mod corespunzător etc).

Titlul activității- *Recompensarea elevilor*-text nonliterar

Competența specifică

Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris, realizarea de lucrări creative , pornind de la texte literare/nonliterare

1.2 Identificarea rolului comunicării și literaturii în dezvoltarea personală - lectura reflexivă a unor texte literare/nonliterare - identificarea relației text-imagine utilizând analiza comparativă

Obiective

O1 Să cunoască caracteristicile unui text nonliterar

O2 Să identifice motivația respectării regulilor

O3 Să elaboreze un sistem de valori morale și socio –culturale, în raport cu cele general acceptate;

Resurse materiale- fotografii, desene, decupaje din reviste,etc

Text suport

TEXT NONLITERAR - *Recompensarea elevilor*- fragment preluat din Statutul elevului 2011

Orice instituție, inclusiv școala în care studiați, are un regulament intern ce cuprinde și o serie de norme de comportare prin care se asigură buna funcționare a acesteia.

Art. 13. (1) Elevii care obțin rezultate remarcabile în activitatea școlară și extrașcolară pot primi următoarele recompense:

- a) evidențiere în fața clasei și/sau în fața colegilor din școală sau în fața consiliului profesoral;
- b) comunicare verbală sau scrisă adresată părinților, tutorelui sau susținătorului legal, cu mențiunea faptelor deosebite pentru care elevul este evidențiat;
- c) burse de merit, de studiu și de performanță sau alte recompense materiale acordate de stat, de agenți economici sau de sponsori, conform prevederilor în vigoare;

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

d) premii, diplome, medalii;

e) recomandare pentru a beneficia, cu prioritate, de excursii sau tabere în țară și în străinătate;

f) premiul de onoare al unității de învățământ preuniversitar.

(2) Performanța elevilor la concursuri, la olimpiadele pe discipline, la olimpiadele inter/transdisciplinare, la olimpiadele de creație tehnico-științifică și artistică și la olimpiadele sportive se recompensează financiar, în conformitate cu prevederile stabilite de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice.

(3) La sfârșitul anului școlar, elevii pot premiați pentru activitatea desfășurată, cu diplome sau medalii, iar acordarea premiilor se face la nivelul unității de învățământ, la propunerea învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar, a profesorului diriginte, a consiliului clasei, a directorului școlii sau a consiliului școlar al elevilor.

(4) Diplomele sau medaliile se pot acorda: a) pentru rezultate deosebite la învățătură, sau pe discipline/module de studiu, potrivit consiliului profesoral al unității; numărul diplomelor pe care un elev le poate primi nu este limitat; b) pentru alte tipuri de performanțe: pentru purtare, pentru alte tipuri de activități sau preocupări care merită să fie apreciate. (5)

Elevii din învățământul gimnazial, liceal, profesional, postliceal pot obține premii dacă:

a) au obținut primele medii generale pe clasă și acestea nu au valori de studiu;

b) au obținut performanțe la concursuri, festivaluri.

Sarcini de lucru

1. Consideri că recompensele pentru elevii cu rezultate deosebite îi stimulează și pe ceilalți școlari să aibă rezultate bune? Argumentează-ți răspunsul într-un text de aproximativ 70 de cuvinte.

2. Scrie ce înțelegi din următorul pasaj: au înregistrat, la nivelul clasei, cea mai bună frecvență pe parcursul anului școlar.

3. Dacă ai avea un coleg cu rezultate excepționale la învățătură sau în cadrul unui concurs, ce alte recompense diferite de cele menționate în documentul prezentat i-ai oferi?

4. Realizați un poster reprezentativ, cu reguli de comportament în familie, folosind mijloace diferite de exprimare: cuvinte, fotografii, desene, decupaje din reviste, etc

• Formați perechi și realizați, pe un carton A3, un afiș (text și imagini/schițe/desene) prin care să-i anunțați pe elevii din școala voastră despre posibilitatea de a recompensați în cazul în care obțin performanțe la concursuri și olimpiade școlare.

Utilizați informații din textul studiat, însă adăugați și recompense la care vă gândiți.

Competența specifică

1. Prezentarea orală a unor informații și a unor idei, exprimând opinii, emoții și sentimente pornind de la textele ascultate/citite

Titlul activității *Amintiri din copilărie*, Ion Creangă

Obiective

O1- Sa desprinda ideile principale potrivite fiecarui fragment in parte;

O2- Să identifice trăsăturile unui personaj argumentand cu exemple din text;

O3 -Să poată realiza comparatia dintre anumite personaje din "Amintiri din copilărie"

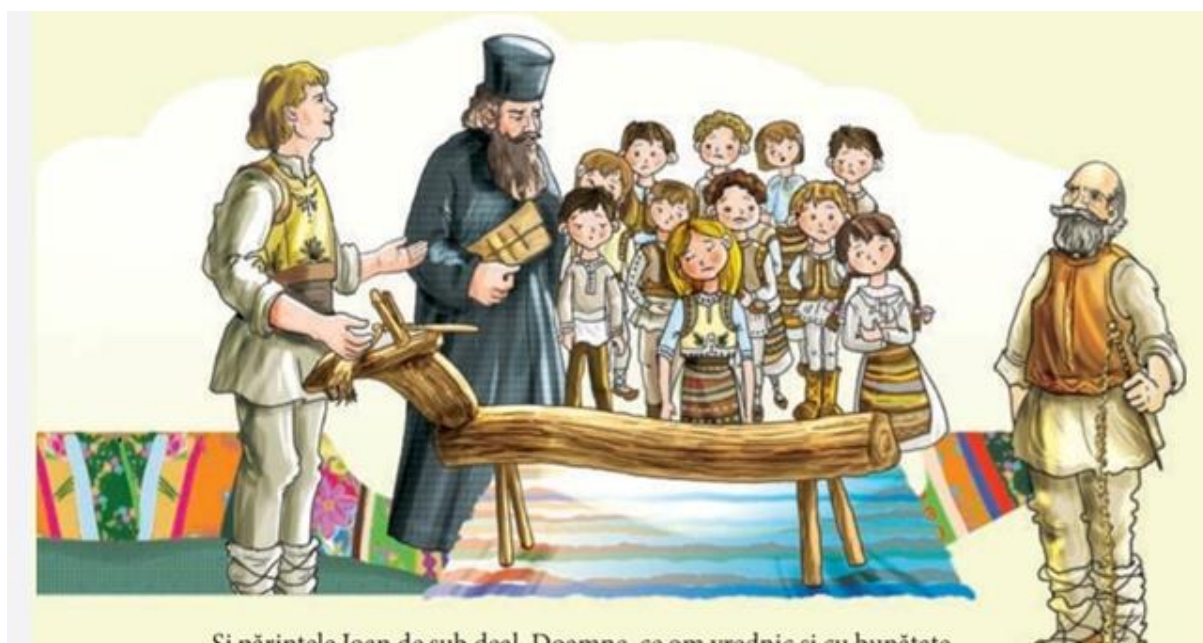
Resurse materiale fișe de lucru, portret Creangă, harta, tablă interactivă, vol. „Amintiri din copilărie”, manual, caiete,

Text suport *Amintiri din copilărie*, Ion Creangă)

Se dă textul de mai jos:

Și părintele Ioan de sub deal, Doamne, ce om vrednic și cu bunătate mai era! Prin îndemnul său, ce mai pomi s-au pus în țințirim, care era îngrădit cu zaplaz de bârne, streșinit cu șindrilă, și ce chilie durată s-a făcut la poarta bisericii pentru școală; și-apoi, să văzut pe neobositul părinte cum umblă prin sat din casă în casă, împreună cu bădița Vasile a Illoaei, dascălul bisericii, un holteiu zdravăn, frumos și voinic, și sfătuia pe oameni să-și deie copiii la învățătură. Și unde nu s-au adunat o mulțime de băieți și fete la școală, între care eram și eu, un băiet prizărit, rușinos și fricos și de umbra mea. Și cea dintâi școlăriță a fost însăși Smărăndița popii, o zgâtie de copilă ageră la minte și așa de silitoare, de întrecea mai pe toți

băieții și din carte, dar și din nebunii. Însă părintele mai în toată ziua da pe la școală și vedea ce se petrece... Și ne pomenim într-o zi că părintele vine la școală și ne aduce un scaun nou și lung, și după ce-l întrebat de dascăl, care cum ne purtăm, a stat puțin pe gânduri, apoi a pus nume scaunului „Calul Balan” și l-a lăsat în școală. În altă zi ne trezim că iar vine părintele la școală, cu moș Fotea, cojocarul satului, care ne aduce, dar de școală nouă, un drăguț de biciușor de curele, împletit frumos, și părintele îi pune nume „Sfântul Nicolai”,

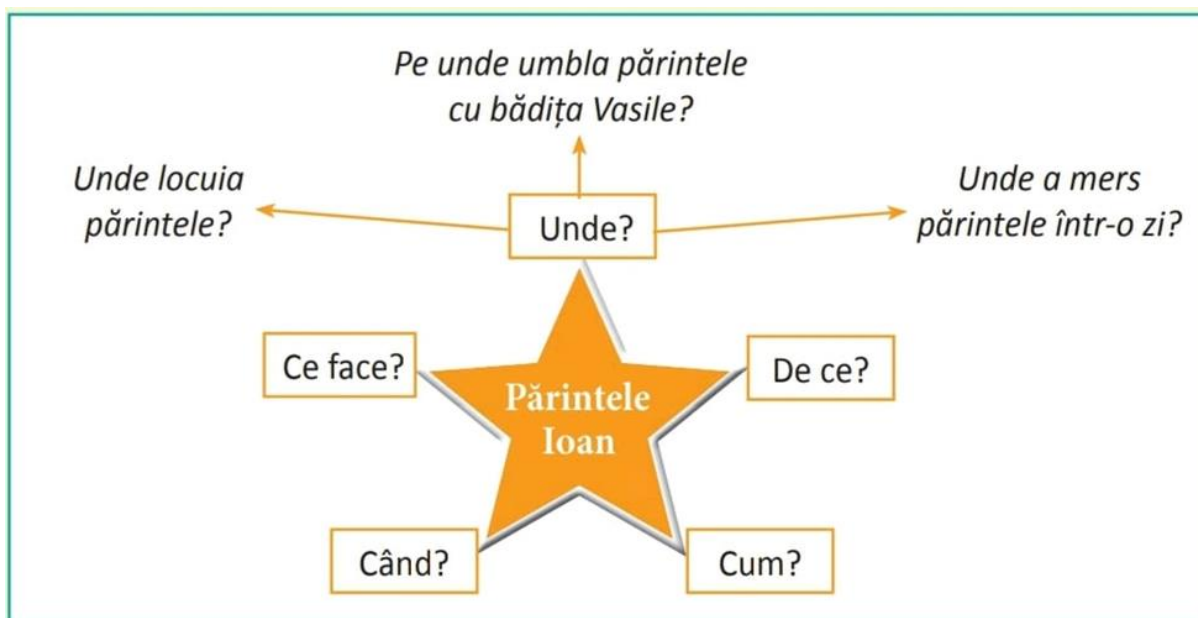
Si părintele Ioan de sub deal. Doamna, ce om vrednic și cu bunătate

după cum este și hramul bisericii din Humulești... Apoi pofteste pe moș Fotea că, dacă i-or mai pica ceva curele bune, să mai facă așa, din când în când, câte unul, și ceva mai grosuț, dacă se poate... Bădița Vasile a zâmbit atunci, iară noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții. Și a pus părintele pravilă și a zis că în toată săptămâna să se procitească băieții și fetele, adică să asculte dascălul pe fiecare de tot ce-a învățat peste săptămână; și câte greșele va face să i le însemne cu cărbune pe ceva, iar la urma urmelor, de fiecare greșală să-i ardă școlarului câte un sfânt-Nicolai. Atunci copila părintelui, cum era sprintară și plină de incuri, a bufnit în râs. Pacatul ei,

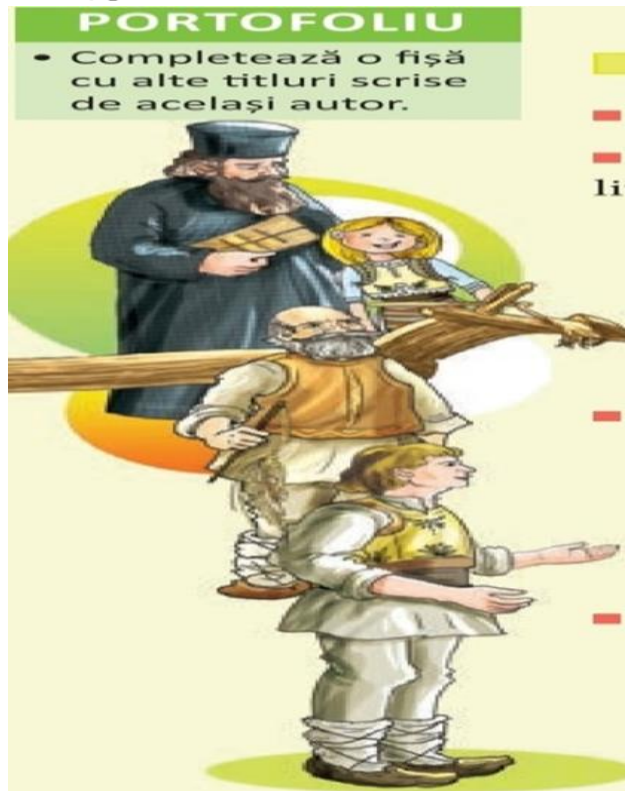
sărmana! – Ia, poftim de încalecă pe Balan, jupâneasă! zise părintele, de tot posomorât, să facem pocinog sfântului Nicolai cel din cuiu. (Amintiri din copilărie, Ion Creangă)

ANALIZA TEXTULUI

1. De ce crezi că părintele este considerat a un om vrednic și bun? Pentru a-ți construi răspunsul, completează următoarea schemă. Scrie cât mai multe întrebări care încep cu cuvintele date, oferind răspunsuri la acestea.

2. Scrie un text de aproximativ 50 de cuvinte în care să o prezinți pe Smărăndița așa cum este surprinsă în textul citit.

Titlul activității- *Copii eram noi amândoi* de Mihai Eminescu

Obiective

O1 - Sa redacteze scurte descrieri a unui obiect și a unor ființe pe baza unui plan simplu cu întrebări de sprijin;

O2 – Să evidențieze mesajul transmis de autor;

O3 – Sa realizeze corespondențe între conținutul textului liric și conținutul științific al altor discipline;

Resurse materiale- boxa,

Text suport -*Copii eram noi amândoi* de Mihai Eminescu

Copii eram noi amândoi,

Frate-meu și cu mine.

Din coji de nucă car cu boi

Făceam și înhămam la el

Culbeci bătrâni cu coarne.

Și el citea pe Robinson,

Mi-l povestea și mie;

Eu zideam Turnul-Vavilon

Din cărți de joc și mai spuneam

Și eu câte-o prostie.

Adesea la scăldat mergeam

În ochiul de pădure,

La balta mare ajungeam

Și l-al ei mijloc înotam

La insula cea verde.

Din lut acolo am zidit,

Din stuful des și mare,

Cetate mândră la privit,

Cu turnuri mari de tinichea,

Cu zid împreșurată.

Și frate-meu ca împărat

Mi-a dat mie solie,

Să merg la broaște ne-mpăcat,

Să-i chem în bătlie -

Să vedem cine-i mai tare.

Și împăratul broaștelor,

C-un oacac de fală,

Primi - poruncă ostirilor

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Ca balta s-o răscoale.

Și am pornit război.

Vai! multe broaște noi am prins

- Îmi pare chiar pe rege -

Și-n turnul negru le-am închis,

Din insula cea verde.

Spre sar-am făcut pace.

ASCULTĂM ȘI DESCOPERIM!!!

1. Ascultă textul înregistrat (în varianta digitală) și completează coloana a treia a tabelului (Ce s-a întâmplat?).

2. Ai audiat poezia "Copii eram noi amândoi" de Mihai Eminescu.

Enumeră alte texte scrise de Mihai Eminescu, auzite sau citite de tine.

3. Răspunde oral la întrebările următoare, reascultând textul de câte ori este nevoie.

a. Ce jocuri sunt prezentate în textul audiat?

b.

Din ce construiau copiii cetăți și turnuri?

c. Care este jocul descris în detaliu?

d. Ce răsplată a primit copilul-povestitor de la fratele său?

4. Indică cinci cuvinte pe care le consideri reprezentative pentru textul audiat.

Motivează alegerea făcută.

5. Descoperă în textul audiat cuvinte care exprimă emoțiile trăite de copilul-povestitor.

Explică-le colegilor de clasă care sunt emoțiile/sentimentele pe care le transmit cuvintele identificate

CREĂM SI NE JUCĂM

1. Ești fratele copilului-povestitor din textul audiat.

Povestește-le colegilor de clasă despre jocurile voastre, adăugând încă unul, preferat de tine.

2. Formulează întrebări care te-ar ajuta să alcătuiești planul simplu de idei al textului.

3. Găsește o altă modalitate de comunicare, în afara cuvântului, prin care să prezinți o idee principală a textului audiat, "Copii eram noi amândoi" de Mihai Eminescu.

Competența specifică

4.1.1 Identificarea informațiilor esențiale, relevante din texte literare și nonliterare care au ca temă domeniul istoric/artistic/tehnologic

Titlul activității- *Dăcița din Ceahlău* (legendă populară românească)

Obiective

O1- sa localizeze pe harta Europei unde au locuit dacii ;

O2-Să precizeze cine au fost geto-dacii și romanii;

O3-Să precizeze trăsăturile morale ale strămoșilor

O4 -Să cunoască originea poporului român

O5-Să explice termenii nou întâlniți în text: port, itari, sumane, maramă, fauri, cetate, stat, barbari, peninsula

Citește cele două texte pentru a putea rezolva cerințele.

Text suport

DĂCIȚA DIN CEAHLĂU (legendă populară românească)

Trăia odată pe muntele Ceahlău o dăciță vestită pentru frumusețea ei negrăită și mulțimea turmelor de oi și capre. Ea era fată de crai, însă se lepădase de toate deșertăciunile și ispitele lumesti și se făcuse ciobăniță. Vestea despre dăcița cea frumoasă și bogată din Ceahlău trecuse peste hotare și fel de fel de feciori de crai și împărați veniră s-o pețescă, însă toți se întoarseră după cum veniră; fata nu voia să se mărite cu niciun chip. Povestea cu dăcița din Ceahlău ajunse și la urechile lui Traian, care se spune că era cel mai mare împărat de pe vremea aceea. Traian se hotărî s-o pețescă și el, cât din mândrie, cât din dorința de a avea o împărăteasă așa de frumoasă. Și plecă la Ceahlău cu mare alai. După un drum lung și anevoios, ajunge în sfârșit la poalele muntelui. De-aici, peștorii descălecară și o luară pe jos, către stâna ciobăniței celei minunate.

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Fata, ieșind întru întâmpinarea oaspeților, îi întrebă – ce caută?

– Pe tine te caut, răspunse Traian. Vin să te iau de soție. Sunt Traian, împăratul împăraților. Dăcița rămase deodată încremenită la auzul vorbelor preafrumosului Traian, dar repede își veni în fire, aducându-și aminte de jurământul ce-l făcuse, și o rupse la fugă din fața lui Traian, îndepărtându-se spre desișul pădurii. Traian însă se luă după ea și trei zile și trei nopți o urmări de-aproape, prin fel de fel de văi, păduri. A treia zi însă, fata obosind, Traian o ajunge, pune mâna pe ea și-i zice:

– De ce ai fugit de mine?

– De-acuma însă m-ai prins, nu mai pot fugi, sunt roaba ta.

– Nu roabă, ci stăpână.

– Nu stăpână, ci soție, zice dăcița lăsând ochii în jos. Și așa Traian se însură cu dăcița din Ceahlău, luând de zestre, pe lângă turmele de oi și capre, și toată țara din jurul Ceahlăului.

TRAIAN (legendă populară românească) Apoi cică Traian ăsta a fost un împărat vestit nevoie mare. El a făcut războiul cu toate limbile și pe toate le-a supus și tot el cică a cuprins țara asta

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

care înainte a fost a dacilor. Ce plâns și ce jale era, vai, mamă, pe femeile dacilor! Plâneau de sărea cămașa de pe ele, că vezi dumneata, cine era să le mai facă lor rostul și agoniseala casei, cine să le mai vadă de copii? Dar n-a trecut vreme multă și Traian, ca să le împace, a poruncit să fie aduși de la Roma oameni tot unul și unul, pe care să-i dea de bărbați nevestelor în locul dacilor uciși. Din ei s-au tras românii noștri de azi. Chiar până acum de curând, nu știi? Le zicea româncelor dăcioaice.

DEZBATERE

Ambele texte au ca temă originea poporului român.

Descoperă fragmentele care fac referire directă la această temă și transcrie-le în caiet.

Discutați în perechi

1. Căutați informații despre străbunii voștri, răsfoind albume cu fotografii, jurnale, reviste ale vremii etc. sau amintiți-vă de bunicii/străbunicii voștri.

Descoperiți, fiecare, patru-cinci trăsături morale ale străbunilor voștri.

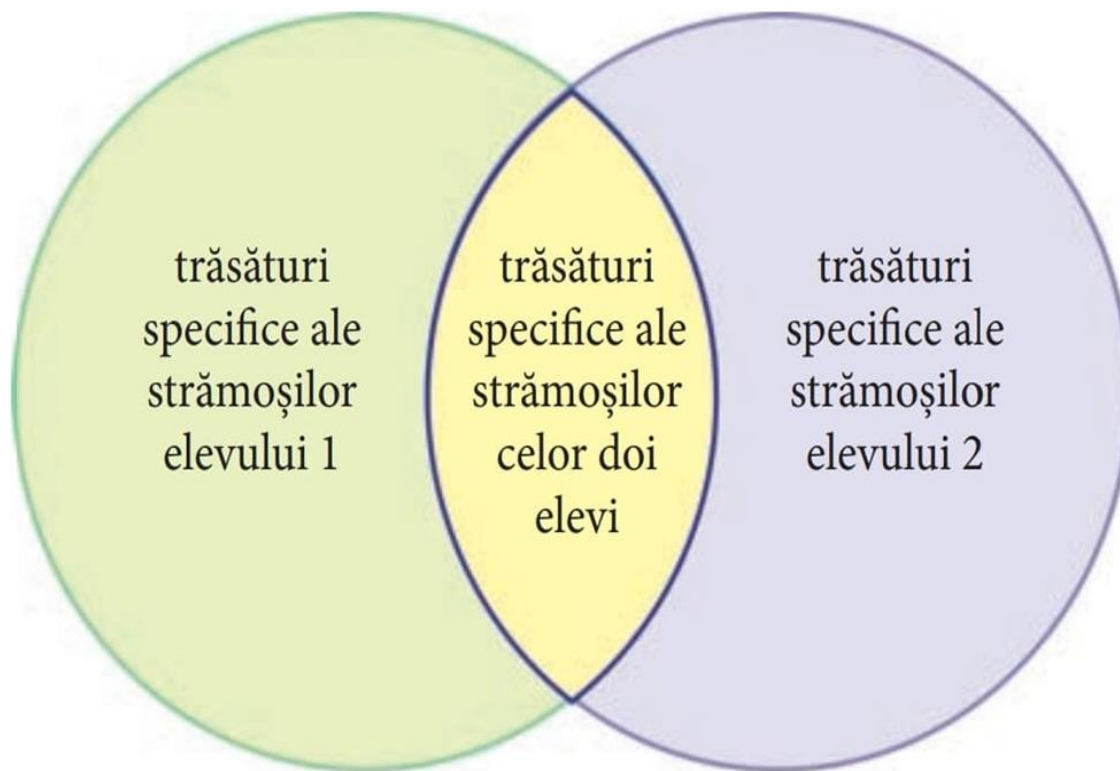
2. Completați, pe o foaie de desen, următoarea schemă, respectând indicațiile date.

3. Expuneți în clasă schema completată, apoi realizați un tur al galeriei, descoperind care sunt trăsăturile comune pe care le regăsiți și în schemele colegilor voștri.

4. Exprimați-vă părerea!

- Regăsiți aceste trăsături și la alte persoane, nu doar la strămoșii voștri?
- Cum putem demonstra respectul pentru strămoșii noștri?
- Cum putem cinsti memoria înaintașilor?

STRĂMOȘII NOȘTRI

Valori -bunătate, pace, relația familială

„Când întâlnești în calea ta un român – îmi zicea mama – să-i zici: «Bună ziua!», dar maghiarului să-i zici: «Jo napot»!, iar neamțului: «Guten Tag!», și treaba fiecăruia dintre dânșii e cum îți dă răspuns. Tu datoria să ți-o faci și față cu cei ce nu și-o fac pe a lor față cu tine.” [...] Mai stăruia mama să nu las mâncare-n farfurie, ci să-mi iau din blid numai cât pot să mănânc, indică ceea ce rămâne-n blid se păstrează pentru alți oameni, iar ceea ce lași în farfurie li se aruncă porcilor și cânilor, și e mare păcat să tragi pentru porci ori pentru câni mâncare de la gura oamenilor. Vorbind despre oameni, ea nu-i înțelegea numai pe români, căci îmi dedea tot atât de stăruitor și altă îndrumare. „Dacă-ți rămâne o bucată de pâine – îmi zicea – și o cer de la tine doi dintre ai tăi, s-o tai în două părți deopotrivă de mari, pentru fiecare câte una. Tot așa să faci și dacă doi străini îți cer bucata. Dacă însă unul dintre ai tăi și un străin ți-o cer, să tai bucata așa, ca una din cele două bucăți să e mai mare, iar pe aceasta străinului s-o dai, căci al tău îți este mai apropiat și din partea lui dai ceea ce e mai mult.“ Acestea și multe altele

de felul acestora mama nici nu le-a născocit din capul ei, nici de prin cărți nu le-a scos, ci le-a învățat de la lumea în mijlocul căreia a crescut și-și petrecea viața. Așa gândeau și simțeau șirienii și fără îndoială tot ca dâșii toți românii cu mintea limpede.

(Ioan Slavici) *Pace și bună înțelegere*

Valorificând textul dat redactează un text de 80-100 de cuvinte despre rolul familiei în educația copilului.

Descoperă în text două cuvinte care sunt abateri de la limba standard.

Citește cu voce tare, în fața clasei, textul redactat. Vei avea în vedere: exprimarea prin gestică și prin intonație a ideilor și sentimentelor, a emoțiilor

ASCULTĂM ȘI DESCOPERIM

Veți asculta un fragment din opera literară "Cărțile cu Apolodor", de Gellu Naum.

1. Precizează dacă următoarele enunțuri sunt adevărate sau false.

- a. Apolodor era tenor în cor.
- b. Lui Apolodor nu îi plăcea viața de corist.
- c. Pinguinul își dorea să stea măcar o zi cu frații lui.
- d. PISOIUL TIȚ era foarte trist din cauza suferinței lui Apolodor.
- e. Apolodor învățase prima gamă de la maestrul Domilasolfa.
- f. Dirijorul i-a ascultat gânditor pe prietenii lui Apolodor.

OBSERVĂM ȘI DISCUTĂM

Privește imaginea cu atenție și spune:

- ce observi;
- cum crezi că se simt personajele;
- ce relație consideri că există între acestea

PĂREREA TA CONTEAZĂ!!

- Consideri că elementele paraverbale și nonverbale au vreun rol în comunicare? Influențează acestea transmiterea mesajului? Motivează-ți răspunsul.

CREĂM ȘI NE JUCĂM

1. Formați perechi. Imaginați-vă că unul dintre voi îl întâlnește pe Apolodor, aflat în drum spre Labrador. Creați un dialog și apoi interpretați în fața clasei.

PĂTRUNDEM ÎN LUMEA TEXTULUI

1. Împarte o foaie în două și scrie, pe coloana din stânga, zece cuvinte sau grupuri de cuvinte pe care le asociezi cu ideea de prietenie. Întoarce sau acoperă coloana din stânga, pe care ai scris tu, și oferă-i colegului de bancă foaia pentru a completa și el coloana din dreapta.

La final, citiți ambele coloane și vedeți câte cuvinte sau grupuri de cuvinte comune aveți.

2. Cum crezi că ar trebui să fie un prieten ideal? Realizează un scurt portret al acestuia, referindu-te la cel puțin cinci trăsături morale.

3. Comentează, în 50-60 de cuvinte, următorul citat despre prietenie. Un prieten adevărat te prinde de mână și îți atinge inima. (Gabriel Garcia MĂrquez, scriitor columbian)

Competențe specifice

EMIL ȘI DETECTIVII – fragmente – de Erich Êstner

Pe aleea, Kaiser, colt cu strada Trautenau, omul cu pălăria tare coborî din tramvai. Emil îl zări, apucă valiza și buchetul de flori, îi spuse domnului care citea ziarul: „Vă mulțumesc încă o dată nespun, domnule“ și coborî repede.) Hotul trecu prin fața primului vagon, păși peste șine și se opri pe trotuarul din față. Tramvaiul plecă, lăsând strada liberă și Emil observă că omul, după o clipă de șovăire, se îndreptă spre terasa unei cafenele. Acum trebuia să fie prudent. Ca un detectiv, Emil se orientă repede. La colțul străzii văzu un chioșc de ziare și alergă să se ascundă după chioșc. Ascunzătoarea era ideală, între chioșc și un stâlp pentru afișe și reclame. Emil puse jos valiza, își scoase cascheta și își șterse fruntea de sudoare. [Deodată, în spatele lui Emil răsună un sunet puternic de trompetă. De spaimă, făcu o săritură cât colo și, întorcându-se, zări un puști care se uita râzând la el. – Ei, nu te speria, șmechere! zise el. – Dar cine a sunat din trompetă în spatele meu? întrebă Emil. – Eu, cine credeai? Se vede că vii de la

‘ară! Altfel ai fi știut că am un claxon de bicicletă în buzunarul pantalonilor. Sunt cunoscut ca un cal breaz aici. – Eu sunt din Neustadt, vin de la gară. – Așay din Neustadt! Se vede după îmbrăcăminte.

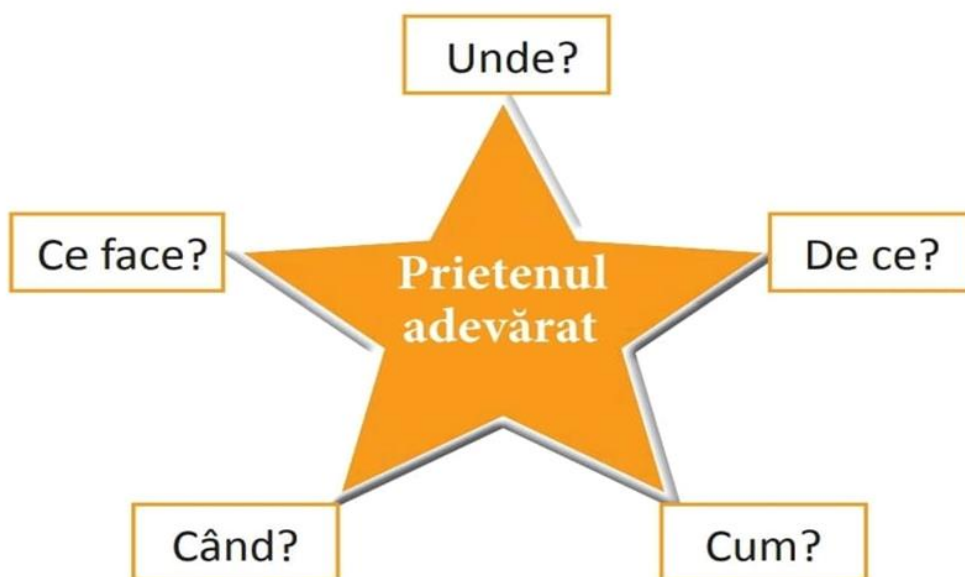
EXPLORĂM SI ÎNVĂȚĂM!

Cum ți se pare decizia celor din „gașca“ lui Gustav de a-și dona banii pentru a-l ajuta pe Emil?

VALORI CULTURALE- PRIETENIE, RESPECT RECIPROC

REFLECTĂM

- Formați perechi și realizați o planșă despre ce înseamnă un prieten adevărat în viziunea voastră. Puteți porni de la următoarea schemă, scriind cât mai multe întrebări care încep cu cuvintele date și oferind răspunsuri la acestea, pentru a obține o imagine complexă a prietenului adevărat.

Diversitatea ca formă a performanței

Termenul diversitate se referă la diferența sau distincția dintre oameni, animale sau lucruri, varietate, infinit sau abundență de lucruri diferite, disimilaritate, disparitate sau multiplicitate.

Datorită faptului că indivizii provin din medii diferite, au experiențe diferite, au o cultură diferită, acest fapt îi face unici, de aici reieșind și frumusețea și individualitatea fiecăruia dintre noi.

De ce este important să fim diferiți?

Deoarece în acest mod, ne putem completa unii pe alții, putem forma echipe în care pornind de la calitățile și capacitățile fiecăruia ne putem ocupa de anumite sarcini în cadrul grupului. De aici, diversitatea devine o formă a performanței. Unicitatea fiecăruia dintre noi, ne ajută să excelăm în domenii diferite, un lucru foarte important pentru dezvoltarea armonioasă a individului. Diversitatea da posibilitatea de a comunica și coopera cu ceilalți în cadrul unor grupuri eterogene, Acestea au menirea de a reflecta diversitatea punctelor de vedere, de a familiariza elevul cu existența unor perspective diferite de a sa pornind de la lucrul bazat pe diferite texte literare atât din literatura română cât și din cea a rromilor. Acolo unde avem două sau mai

multe persoane, sau două sau mai multe păreri asupra unui text, personaje din text sau autor exista diversitate.

SUGESTII DE ACTIVITĂȚI PRIN JOC

Jocul anotimpurilor

Scopul jocului

Acest joc are scop scoaterea în relief a faptului că diversitatea este ceea ce ne face deosebiți și frumoși, dar și faptul că diferențele ne scapă de monotonie, de stereotipuri

Desfășurarea jocului:

După citirea textului „Cele patru anotimpuri”, voi împărți clasa în patru grupe ,iar fiecărei grupe îi va reveni să reprezinte un anotimp al anului.

Elevii vor prezenta frumusețile anotimpului ales și vor aduce argumente asupra faptului ca acel anotimp este cel mai important și că s-ar putea descurca și fără celelalte trei anotimpuri.

Ceilalți colegi pot aduce argumente contra a ceea ce este prezentat. Va fi ca un fel de dezbatere.

Pentru a mai complica jocul, dar și pentru a-i face să conștientizeze faptul că diversitatea este ceva bine voi lua din când în când câte un elev dintr-o grupa și va face schimb cu altul din alta grupa și va trebui să își schimbe părerea despre acel anotimp nou .

După ce au terminat de prezentat importanta fiecărui anotimp cu ajutorul informațiilor din textul suport îi voi mai lasă încă 5 minute pentru a discuta toți (toată clasa).

La finalul jocului își vor da seama că deși sunt diferite ,anotimpurile aduc lucruri diferite în viața noastră, fara de care nu am avea o viață frumoasă,îmbelșugată și plină de culoare.

Deci diversitatea aduce un plus vieții și oricât am fi de diferiți suntem importanți pentru ceilalți și avem un loc al nostru.

Jocul –„Schimbă finalul”

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Acest joc are scopul de a dezvolta comunicarea scrisă, imaginația și comunicarea orală. Dezvoltarea vocabularului .

Desfășurarea jocului:

Elevii vor avea de citit romanul „Ion” de Liviu Rebreanu. După citirea și discutarea finalului acestui roman voi împărți elevii pe grupe și îi voi îndruma să scrie ei propriul lor final al acestui roman. Cum ar dori ei să se sfârșească acest roman. Așa și-ar dezvolta spiritul critic, imaginația dar și comunicarea . După ce au discutat cu colegii de grupă și au scris finalul pe care și l-au imaginat îl vor citi în fața clasei și vor și argumenta alegerea aleasă.

După citirea tuturor finalurilor imaginate de către elevi va fi ales tot de către ei cel mai bun final.

Elevii vor observa ceea ce eu mi-am propus la începutul jocului ,că diversitatea ne aduce aproape de perfecțiune .

Vorbim diferit, gândim diferit, avem opinii diferite, acționăm diferit...

Într-o societate egoistă și egocentristă omul uită că trăiește în comuniune cu alți oameni și că alături de el se află semenii ce au nevoie de înțelegerea și sprijinul său. Astăzi, mai mult ca oricând, trebuie să învățăm să ne acceptăm, să învățăm să respectăm principiile democrației autentice, pentru că numai împreună vom reuși să coexistăm într-o societate democratică europeană.

În diversitatea etniilor și categoriilor sociale de pe pământ constă frumusețea universului uman, fiecare dintre acestea contribuind la patrimoniul cultural cu specificul său. Istoria, tradițiile, cultura fiecărei etnii reprezintă un capitol important al universalității. Eliminarea discriminărilor între oameni trebuie să înceapă cu eliminarea diferențelor din educație.

Este important să înțelegem, acceptăm și respectăm faptul că prin natura experienței anterioare, a nivelului de educație și al mediului din care provenim, ne raportăm diferit la realitatea cu care ne confruntăm. Astfel, de multe ori nu doar soluția pe care noi o găsim la o problemă, ci fiind cea mai bună, chiar este cea mai bună. Mai multe persoane se pot raporta diferit la această problemă, și pot genera soluții diferite.

De aceea, cel mai indicat este să organizăm un brainstorming pentru a putea alege împreună varianta cea mai potrivită pentru provocarea cu care ne confruntăm.

Jocul „Spune în limba ta”

Acest joc are ca scop îmbogățirea vocabularului .

Jocul se bazează pe căutare de cuvinte în română care se scriu și înseamnă același lucru cu cuvinte din limba rromani.

Elevii vor fi grupați, iar aceste grupuri vor fi formate atât din elevi rromi, cât și români. Vor avea la dispoziție dicționare, iar cu ajutorul acestora vor avea de făcut un vocabular cu astfel de cuvinte. După ce au găsit un anumit număr de cuvinte vor avea de alcătuit propoziții cu acestea, dar în limbi diferite(romana și rromani), pentru a observa gândirea, limba și opinia fiecărei etnii în parte .

Ex. misto este un cuvânt folosit atât în limba română, cât și în rromani și înseamnă frumos.

Jocul ”ȚOMANAP”

Scopul acestui joc este de consolidarea cunoștințelor asupra tipurilor de substantive.

Acest joc se joacă individual.Fiecare elev va avea scris pe o foaie cuvântul ȚOMANAP, literele însemnând: nume de țări, orașe, munți, ape, persoane, animale și plante.

Profesorul va spune cu glas tare prima litera din alfabet ,iar restul în gând. Un elev va spune stop;cu litera la care a ajuns profesorul ,elevii vor avea de completat în dreptul fiecărei litere din joc.

Pentru fiecare substantiv comun sau propriu corect se vor primi 10 puncte, dacă au mai scris și alții la fel vor primi doar 5 puncte,dacă nu au scris nimic vor primi 0 puncte.

Jocul va continua până la decizia profesorului;pot folosi 5 litere, sau câte vor.

Va câștiga cel ce are mai multe puncte acumulate.

Jocul arată că putem folosi aceeași literă, dar gândim și vorbim diferit. Fiecare elev are modul său de a gândi .

Alte tipuri de jocuri ar putea fi:

LANTȚ(lucruri,animale,nume,țări), FAZAN(pornind de la o literă vor spune un cuvânt,iar colegul va trebui să spună un alt cuvânt cu ultimele două litere a cuvântului auzit .

Va pierde și va primi câte o literă din cuvântul FAZAN cel care nu reușește să spună cuvântul. Jocul se termina când un coleg prin pierderile sale a format cuvântul FAZAN).

Ceea ce spun contează-vreau să fiu auzit!

Procesul de organizare și de desfășurare a activității școlare este reglementat de învățător prin comunicare. Grație ei, urmărind fixarea comportamentelor dezirabile ale elevilor și modificarea celor indezirabile, învățătorul vizează, în același timp și cu precădere, formarea competențelor comunicative. Învățătorul și elevul comunică prin tot ceea ce exteriorizează: începînd cu prezența fizică, vorbele rostite și pînă la acel zâmbet îngăduitor, abia perceptibil, sau tăcere. Orice comportament al ambelor părți ale relației are valoare de mesaj. Astfel, nu numai ceea ce spune, dar și ceea ce face învățătorul în contextul educațional sau extrașcolar este recepționat de elevi și are influență asupra lor. Comportamentul elevului este oglinda în care se reflectă ce, cât și cum a recepționat el din mesajele transmise.

Deoarece cadrul didactic este aflat în poziția de putere, ar fi de preferat să: se creeze un mediu în care să se simtă în siguranță elevii și în care să se poată vorbi deschis; să se încurajeze cealaltă persoană să vorbească deschis; să se practice ascultarea activă.

Ascultarea atentă și răspunsul empatic, astfel încât o persoană să se simtă auzită, este crucială în mediul educațional, deoarece elevii se află într-o poziție vulnerabilă și, prin urmare, ar putea avea dificultăți în exprimarea preocupărilor lor.

[Jocul-„Teatru in limba mea”](#)

Scopul acestui joc este de formare de deprinderi teatrale și organizatorice. Interpretare și citire a textelor literare.

Elevii vor fi împărțiți în două grupe. Vor avea de citit „O scrisoare pierdută”, de I.L. Caragiale, iar apoi de transpus această operă într-o piesă de teatru. Această piesă va fi transpusă atât în limba română, cât și în rromani. În acest fel vom arăta că și în altă limbă ar putea fi la fel de frumoasă și plină de umor.

Vom analiza costumația aleasă de cele două grupe, vom analiza și mimica, gestica, interpretarea.

La finalul jocului elevii își vor spune părerea despre ceea ce au vizionat. Vor vota piesa cea mai reușită.

Jocul – „Propoziții hazlii”

Scopul acestui joc este de aprofundare și consolidare a părților de vorbire.

Elevii se vor grupa pe perechi, fiecare elev va avea o foaie pe care o va plia în cinci, iar pe fiecare rubrică va scrie pe rând: substantiv, verb, prepoziție, substantiv, adjectiv.

Jocul se va desfășura în felul următor: elevul va scrie un substantiv, apoi va plia foaia și o va da coechipierului său. Acesta fără să știe ce a scris cel dinaintea lui va scrie un verb, va plia și vor face iar schimb de foi și vor scrie un substantiv, vor plia și vor face iar schimb și vor scrie adjectivul. După ce au terminat vor desfăcea foaia și vor citi propoziția; vor citi o propoziție hazlie, se vor amuza de ceea ce a ieșit.

Acest joc pe lângă faptul că îi ajută să își consolideze anumite noțiuni îi va ajuta să se cunoască mai bine între ei, să se împrietenească, să comunice și să observe că deși gândesc diferit până la urmă va ieși ceva hazliu, frumos.

Jocul poate continua până la sfârșitul orei de curs.

Să ne cunoaștem unii pe alții.

Pentru un profesor, educația și cunoașterea copilului sunt două acțiuni importante aflate pe primul loc și într-o strânsă legătură. Toate sarcinile de învățare oferite elevului, măsurile de ameliorare sau dezvoltare și cerințele educaționale, conduc către rezultate și performanțe ale elevului și ajută la dezvoltarea personalității acestuia. De aceea, cunoașterea elevului este foarte importantă deoarece cadrul didactic poate descoperi trăsăturile psiho-individuale ale copiilor și poate preveni dificultățile de învățare, de adaptare la cerințele școlii.

Se știe că începerea școlii este o schimbare majoră atât în viața copilului, cât și a familiei. Copilul descoperă noi reguli, trebuie să „învețe”, chiar dacă în joacă, iar lipsa cunoașterii elevilor de către cadrul didactic poate încetini sau pune în dificultate angajarea, acomodarea copilului la cerințele programului.

Activitatea educativă trebuie să antreneze întreaga personalitate a copilului, trebuie să-i conducă pe copii spre a gândi liber și creator, trebuie să-i antreneze să-și exprime cu claritate gândurile, sentimentele.

În funcție de caracteristicile fiecărui elev, învățătorul va aborda diferit fiecare caz în parte, de aceea cunoașterea personalității elevului presupune o implicare intensă a cadrului didactic nu doar la nivel didactic, ci și în crearea unei relații interpersonale armonioase care să determine colaborare, ajutor, comunicare, în urma cărora elevul să fie încurajat să aprofundeze elementele de baza predate la clasă, să exploreze, să descopere conexiuni.

Încă din clasa pregătitoare învățătorul are responsabilitatea de a cunoaște elevii, de a le descoperi potențialul, de a-i încuraja să se cunoască între ei, pentru dezvoltarea încrederii în forțele proprii. Numai așa vom spune că o activitate educațională este o reușită. Cunoașterea elevilor este premisa succesului, este cheia care deschide ușa spre viitor, este putere, elevii reușind să se dezvolte în funcție de particularitățile psiho-individuale. Succesele și eșecurile trăite de copii, interacțiunile cu ceilalți, manifestarea calităților, intereselor, abilităților, competențelor, atitudinilor, reprezintă oportunități pentru cunoaștere și autocunoaștere, pentru construirea propriei identități, a încrederii în sine pentru asigurarea succesului la școală și în viață. Cunoașterea elevului, realizată prin diferite metode clasice (observația, chestionarul, fișa

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

școlară, teste psihologice, sociometrice, măsurători antropometrice, biografia, autobiografia, analiza produselor activității, experimentul), dar și tehnici empirice (activități de autocunoaștere/ intercunoaștere, jurnal, observații spontane) pun în valoare informații semnificative despre stadiul și evoluția personalității acestuia.

Diagrama Venn

Scopul acestui joc este de formare și consolidare de deprinderi în demersul metodic de a face o caracterizare .

Pornind de la opera literară „La Țigănci” elevii vor avea de căutat asemănările și deosebirile dintre personaje. Elevii vor lucra pe grupe . Vor putea să se folosească și de diferite imagini găsite cu ajutorul internetului.

Va câștiga grupa cu cele mai multe informații. Acest lucru va arăta că elevii au reușit să se cunoască bine între ei și să ajungă să lucreze frumos și productiv între ei, dar au reușit și și-au dat interesul să cunoască cât mai bine personajele din opera, modurile de caracterizare și totul făcut cu plăcere.

Jocul „Schimbul de opere literare”

Scopul acestui joc este de a cunoaște și alți autori, alte opere, alte tipuri de a scrie a operelor din alta etnie română.

Elevii vor fi împărțiți în două grupe , o grupă va lucra pe o opera literară scrisă de autor român , iar cealaltă va avea o opera scrisă de un autor român (tradusă în limba română).

După ce s-au format grupele elevii vor trebui să caute și să scrie câteva idei despre autor , apoi vor avea de făcut analiza operei-tema, motivul, personajele, genul etc

Toți elevii vor fi implicați și vor avea la dispoziție informații de pe internet, video proiectorul și alte materiale de care au nevoie.

Fiecare grupă trebuie să caute și să își susțină opera și autorul, să vină cu diferite argumente prin care să arate cât de frumoasă este opera. Așa se vor cunoaște între ei, dar vor cunoaște și literatura altei etnii, vor cunoaște frumosul din diversitate.

Competența urmărită - Dezvoltarea relațiilor interculturale, mărirea gradului de deschidere, de toleranță, de acceptare a celuilalt

1.1 Crearea de punți lingvistice între diverse culturi

Titlul lecției: Legende românești/Legende rome

Obiective: 01. Să citească și să analizeze critic textele citite (copiii români citesc legende rome, elevii rome citesc legende românești);

02. Să identifice sensurile cuvintelor necunoscute și să le integreze în diferite contexte;

03. Să demonstreze că deține abilități de gestionarea conflictelor;

04. Să caute asemănări și deosebiri cu personajele din legendele citite.

Materiale necesare: Cărți cu legende, foi A4, pix, fișe de lucru

Metode și procedee: lectura în perechi, rezumate, problematizarea, dezbateri, exercițiul, activitate pe grupe, activitate frontală.

Exercițiul „Cine sunt eu?”

Obiectiv: Creșterea stimei de sine

Materiale necesare: fișe, lipici, foarfece, creioane, carioca, reviste

Durată: 50 min.

Descriere: Se înmânează fiecărui elev fișa „Cine sunt eu?” și se pun la dispoziție materialele.

Elevii primesc ca sarcină realizarea timp de 25 min. a unui colaj/desen care să le ofere celorlalți o idee despre cine sunt ei ținând cont de informațiile descoperite în legendele citite..

Pentru realizarea sarcinii elevii pot folosi cuvinte, simboluri, desene la liberă alegere. După realizarea sarcinii se fac grupuri de câte 3-4 elevi în care fiecare va împărtăși celorlalți ce a făcut. Grupurile vor discuta aspectele comune timp de 10 min.

Discutii: În final se reface grupul mare și se discută timp de 10 min: a fost ușoară/grea sarcina, care sunt lucrurile comune descoperite, vă asemenați cu personajele pozitive sau negative din textele epice prezentate, i-a ajutat exercițiul să se cunoască mai bine? Elevii primesc o fișă de lucru, completează propozițiile .

Fișa de lucru

- până a veni aici interesul meu cel mai mare era
- modul în care mi-aș descrie familia este
- lucrul pe care îl țin minte cel mai bine din școală este... ..
- prietenul meu cel mai neobișnuit este.. ..
- lucrul pe care îl prețuiesc cel mai mult este
- modul meu preferat de a petrece timpul este
- lucrul care mă neliniștește cel mai mult este
- unele lucruri care mă bucură sunt...
- peste cinci ani sper să ajung..
- lucrul pe care vreau să-l realizez anul acesta..
- eu cred că lucrul cel mai important pe care l-am învățat din această discuție este..

Cea mai frumoasă experiență pe care am avut-o a fost.....

Sunt mândră/mândru de mine atunci când.....

Cea mai bună soluție pe care am găsit-o în rezolvarea unei probleme a fost.....

Mi-aș dori să învăț să fac.....

Două lucruri pe care știu să le fac și-mi place să le fac sunt.....

Am încredere în mine atunci când.....

Cu cine împarți momentele de bucurie?

Dacă ar fi să dau un sfat celor de vârsta mea, acesta ar fi.....

Mă consider o persoană.....deoarece.....

Consider că sunt o persoană de încredere deoarece.....

Sunt o persoană valoroasă pentru că.....

Pentru mine, a fi fericit înseamnă.....

Ce prețuiesc cel mai mult în viață?

Oamenii pe care îi admir cel mai mult sunt.. ..

Oamenii de care îmi pasă cel mai mult sunt.....

Îmi place mult să.....

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Îmi doresc să..... îmi propun pe
viitor să.....

Cea mai fericită zi din viața mea a fost.....

Cel mai frumos lucru pe care l-am văzut a fost.....

Dacă aș fi o culoare, aș fi.....doarece.....

Cea mai importantă decizie pe care am luat-o a fost.....

Cele mai importante persoane din viața mea sunt.....

Cea mai importantă realizare din viața mea a fost/este.....

Cel mai important succes din viața mea a fost/este.....

TOP 10 PERSONAJE MITOLOGICE IN RELIGIA TIGANILOR ROMI

TE AVES BAHTALO, gagiilor! Adica sa fiti norocosi in tiganeasca, dragi mitologi! Nu va faceti griji, nu am inebunit inca si nici n-am dat-o pe manele. Astazi avem o editie speciala si discutam despre un popor unic si o cultura deosebit de interesanta si complexa: este vorba despre mitologia si religia tiganeasca, despre personajele mitologice, monstri si vampiri, sfinti si sfinte, moarte, bafta, noroc, soarta si ghinion.

Este un clip cu atat mai special pentru ca are in spate o saptamana intreaga de documentare, cinci carti citite in trei limbi straine si multe altele. Am reusit astfel sa descifram ce inseamna cultura si identitatea romilor tinuta secreta pana acum si sa v-o explicam prin ritualurile, obiceiurile, tabuurile si personajele mitologice din spatele lor.

CE ESTE RELIGIA TIGANILOR?

Mitologia tiganilor se bazeaza pe traditia orala, adica pe transmiterea povestilor in viu grai. Putem gasi in aceste povesti in special elemente din mitologia evreilor, conectate desigur la venirea crestinismului si popularizarea povestilor din Biblie. Desi originea lor este legata de India, nu exista niciun fel de mitologie indiana, animale sacre sau creaturi fantastice legate de tara lor de origine.

In general, mitologia tiganilor este un amestec intre credintele arhaice mostenite din surse mesopotamiene (la fel ca si culturile asiro-babiloniana, persana si indiana) si credintele popoarelor de pe Dunare unde au coexistat secole intregi si le-au imprumutat o parte din obiceiuri.

La tiganii care au trait intre unguri, rusi, popoarele slave si romani regasim trasaturi chiar mostenite din Sumer. Acesti tigani sunt de obicei monoteisti, personalitatea Fiintei Supreme fiind bine definita. Dar este un monoteism “poluat” de idolatrie romano-bizantina, atat de tipica crestinismului si religiilor cu care tiganii au fost in permanent contact de-a lungul ultimelor secole. Deasemenea, tiganii (contrat celor din India) nu au festivaluri proprii, ci doar interpretari proprii ale sarbatorilor populare din țările unde s-au stabilit.

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

10. DEVLA, O DEL SI BENG

Devla este cuvântul folosit atunci când te rogi la Dumnezeu în limba română, limba țigănilor. Devla înseamnă practic Zeu. Prescurtarea este de obicei Del.

“La început a fost O Del și Beng care se provocau unul pe altul. Într-o zi, în timp ce mergeau pe malul unui mare râu, Beng a zis: “Pot să mă scufund în adâncurile râului”...

O Del a creat din pământ pe Sherkano sau șarpele și partenera sa Halla, și toate perechile de animale.

Acest mit al originilor aparține tradiției balcanice. Deși este plin de referințe biblice și elemente ebraice, apare aici și conceptul de dualism Zoroastrian.

O Del este Dumnezeu, zeul Israelului. Zeul care se plimba este imaginea Genezei, asemănătoare cu Biblia. Aici el vorbește cu adversarul său. Beng (nume care înseamnă “broască”) este forța râului, ca Anghra Mainyu în Mazdeism. Când acesta se scufundă în adâncuri poate fi confundat cu monstrul biblic Leviathan, o figură ca Satan. Șarpele Sherkano este chiar râul însuși – Beng, dar are și o soție – Lilith din tradiția iudaică. Numele ei Halla se referă la Helel, numele lui Satana.

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Dumnezeu din Biblie creaza toate animalele pamantului in Geneza, iar sarpele separate este o traditie iudaica.

O poveste tiganeasca din aria Balcanilor extrasa din Traditiile, obiceiurile si legendele Tiganilor Caldarari. Texte culese de R. P. Chatard si prezentate de Michel Bernard; La Colombe, Paris, 1959.

9. LEGENDA SFINTEI SARA, SARA KALI, PATROANA TIGANILO

Aceasta legenda este culeasa de Franz de Ville, “Tigani”, Bruxelles, 1956

Una dintre cele mai vechi legende tiganesti, Sara Kali este zeita tiganilor, protectoarea lor si una dintre cele mai autentice legende cu trimitere (inca neconfirmata) la originile hinduse.

“Unul dintre primii tigani care a primit revelatia a fost Sara Kali. Ea era nobila prin nastere si era sefa tribului ei de pe malurile Ronului. Stia secretele ce ii fusesera transmise de generatii. Tigani in acea perioada practica idolatria si o data pe an purtau pe umeri statuia zeitei Ishtari (Astarte) si intrau cu ea in mare sa primeasca binecuvantare. Insa intr-o zi Sara a avut o viziune care ii arata ca sfintii ce fusesera prezenti la moartea lui Iisus Hristos vor veni si ca ea trebuie

sa ii ajute. Sara i-a vazut venind intr-o barca. Marea era furioasa si barca ameninta sa se scufunde. Sara si-a aruncat rochia in valuri si, folosind-o ca o pluta, i-a ajutat sa atinga uscatul.”

Deasemenea, tiganii inca mai practica Shaktismul, adica venerarea unui zeu print-o consoarta, o pereche feminina. Cand il venereaza pe Dumnezeuul crestinilor, tiganii se roaga la el prin Fecioara Maria sau prin Sfanta Ana.

Sfânta Sara este venerata alaturi de Sfintele Marii ale Marii a caror însoțitoare si slujitoare ar fi fost. Este pomenita si în evangheliile apocrife, într-un text scris la trecerea dintre secolele I si II. Acolo este mentionata printre femeile sfinte care au mers la mormântul Domnului în Ziua Învierii. Va sa zica Sfânta Sara se numara printre femeile mironosite. Traditia mai retine si faptul ca era egipteanca, fiind însoțitoarea neagra a celor doua Marii, ceea ce ar explica cumva de ce este acum venerata ca sfânta tiganilor – daca luam în calcul teoria conform careia cuvântul gitan este o deformare a cuvântului egypten. Mai trebuie mentionat ca asa erau apelati primii tigani la sosirea lor în Franta secolului XV.

O alta legenda spune ca Sara ar fi fost sotia lui Pilat din Pont.

8.SFANTUL CEFERINO ZIS EL PELE

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Dupa Sfanta Sara, Sfantul Ceferino este al doilea sfant ca importanta pentru religia romilor. Este vorba de un sfant catolic pe nume Ceferino Giménez Malla, poreclit El Pele.

Acesta a fost un adevarat credincios ucis de teroarea rosie in timpul razboiului civil din Spania. A fost executat alaturi de alti 25 de preoti, dar nu a renuntat la credinta sa, strigand “Traiasca regele Cristos“, cu mana inaltata spre cer.

El Pele era tigan, iar tiganii au fost fortati sa sape pentru toti preotii o groapa comuna. El Pele s-a nascut in 1861 in Catalonia intr-o familie foarte saraca. A trait in mizerie si fara tata, nu a mers la scoala, dar si-a ajutat familia vanzand cosuri. El Pepe a ajuns un mare negustor de cai si catari prin munca cinstita si devotament. In plus doar El Pele acorda ajutor bolnavilor cronici de TBC indraznind sa se apropie de acestia si primindu-i in propria casa.

A fost beatificat la 4 martie 1997 la Roma de catre Papa Ioan Paul al II-lea în prezenta a mii de tigani. Este primul tigan ridicat la cinstea altarelor. Simbolul sau sunt pavilioanele auriculare ce încadreaza figura lui Ceferino.

„Pecetea lui, urechile mari, inteligente, dispuse astfel pentru ca, în orice moment, sa perceapa miscarea din aer, sunetul intim al lucrurilor, lenta trecere a zilelor. Urechi deschise spre lume. Urechi obisnuite sa înveleasca neodihna cu umbra cerului”.

7. DHAMPIR

Dhampirul este în folclorul Balcanilor și al tiganilor implicat un fel de vampirel, rezultat din uniunea unui vampir cu un om. Uniunea se face de obicei între femei umane și vampiri bărbați.

Vampirii sunt atât de faimosi încât și tiganii i-au împrumutat de la popoarele vecine. Arnot Pavle este un fel de vampir de la vecinii sârbi care a ajuns până în Austria. Haiduc sârb la origini, a devenit vampir după moartea lui în 1726 și a fost sursa unei epidemii de vampirism care a ucis 16 oameni în satul natal, Meduegna.

Cazul lui a devenit faimos din cauza implicării autorităților austriece. Doctori și ofiteri austrieci au confirmat prin documente nebunia respectivă. Medicina și știința nu erau atât de bine înțelese în acele timpuri.

6. MULLO, VAMPIRUL TIGANESC

Mullo, (Muli: femeie, Mulo: barbat) este un fel de strigoi sau vampir în folclorul tiganilor. Mullo s-ar traduce de obicei ca “cel ce este mort”. Există multe teorii privind originea numelui

sau, dar mai ales a reprezentarii acestui tip de vampir. Ba chiar unii se contrazic: este sau nu este vampir, fantoma, spirit, raul incarnat si asa mai departe.

Un mullo este creat cand o persoana moare brusc din cauze care nu sunt natural. Un mullo nu are practice parte de rituri funerare corespunzatoare. Un mullo are haine albe, par lung pana la picioare si o ciudatenie fizica care de obicei depinde de regiune. Cu ce se ocupa un Mullo? Pai noaptea ii freaca la ridichie si ii sperie pe aia pe care nu i-a placut in viata.

Mullo se intorc sa faca lucruri rele sau sa atace prin strangulare sau suptul sangelui. De obicei se intorc asupra unei rude care nu si-a facut treaba in privinta inmormantarii sau care i-a pastrat bunurile.

Ca sa scapi de un Mullo, ca sa vedeti tampenie, trebuie sa apelezi la serviciile profesioniste ale unui Dhampir. E vorba de acel fiu de vampire, son of a bitch, care trebuie sa vina cu vaduva sa prinda vampirul.

Ca sa tina vampirii departe tiganii bat piroane de otel si fier in inima decedatului. Dar ii si pun metale in gura, peste ochi, urechi si intre degete la inmormantare. Cateodata ii pun si paducel in sosete sau un piron din paducel prin picioare. Dar nu se abtin nici de la arderea cadavrului sau decapitarea lui.

5. DURDEVAN, UN FEL DE SFANTU' GHEORGHITA ȚIGĂNESC

Durdevan este iarasi un personaj interesant in cultura tiganeasca. Este vorba de fapt despre interpretarea tiganeasca a Sfantului Gheorghe in Bulgaria. Aceasta zi a primaverii este sarbatorita peste tot in cultura slava: Macedonia, Rusia, Bulgaria. In Croatia si Slovenia se cheama Jurjevo si este pe 23 aprilie.

Sfantul Gheorghe a fost un sfant important al ortodoxismului. El este un sfant patron militar la slavi si georgieni. Tocmai de aceea a fost imprumutat, asimilat si insusit de tiganii din aceste regiuni. Ca si de Sfanta Marie, Sfantul Gheorghe este o foarte mare sarbatoare pentru tiganii din intreaga lume.

4. MATUSA BIBI, PATROANA COPIILOR

Bibi sau Matusa Bibi este atât o sărbătoare religioasă a țiganilor ortodocși din Serbia și Muntenegru, cât și din lumea întreagă. Această sărbătoare este cunoscută ca Bibijako Djive. Bibi este sărbătorită ca vindecătoare și protector al familiei, dar mai presus de toate un gardian al sănătății copiilor. Fiecare loc sau oraș are o dată specială pentru sărbătoare, așa cum explică legenda Matusii Bibi. Aceste zile sunt legate de obicei de sărbătoarea Pastelui.

Practic Matusa Bibi este un sfânt necanonizat. Mai este numită și Vindecătoarea Bibi sau Bibiyaku. În limba țiganească românească, bibi înseamnă matusă sau bunica.

3. SLAVA, UN FEL DE SFINTI PATRONI AI FAMILIEI

Cuvantul Slava vine din sarba si inseamna “sarbatoare”. Este o traditia crestin-ortodoxa a sarbilor, un ritual de glorificare a sfantului patron al unei familii. De Ziua Tuturor Sfintilor se sarbatoreste si acest sfant patron special.

Este vorba despre un eveniment social legat de patriarhul casei. Cu ocazia acestei zile oricine este binevenit si invitat “Na slavu se ne zove”. Sfantul familiei este mostenit de la patriarh, seful casei, din tata in fiu, in timp ce femeile adopta sfintii patroni ai sotilor lor. Sarbii se identifica atat de mult cu acest obicei cultural incat au o zicala etnica care spune ca oriunde este un slava sau tinuta o slava, acolo sunt si sarbi. Iar alaturi de sarbi sunt si tigani, nu? La fel ca si in Albania, Macedonia, Hertegovina, Bosnia, Bulgaria.

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

Inregistrările privind aceste sarbatori-sfinti apar inca din 1018. Probabil traditia vine din Serbia medievala si este legata de Sfantul Sava.

2. URSITORILE

Ursitorile sau “femeile albe” mai sunt cunoscute in folclor ca Ursitori, Oursitori, Ursitele, Urbitele, Urditele, Osatorele, Ursoi, Ursoni si Urmen, Uremi, Ourmes.

Ursitorile sunt un grup de trei zane sau spirite feminine din folclorul tiganesc. Doua dintre ele sunt bune, iar a treia incearca sa faca rau oamenilor. Regina lor este Matuya care foloseste pasari gigantice numite charana.

Aceste zane sunt practic vazute ca ingeri ai sortii, unul bun, altul rau si ultimul de obicei impartial. Acestea decid soarta unui copil a treia zi de la nastere. In acea zi mama aseaza trei

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

bucati de paine si trei pahare de vin intr-un cerc in jurul copilului. Apoi sopteste numele real al copilului. Numele acesta este tinut secret de tata si de copii pana devin adulti. Tocmai pentru ca in multe culturi numele reprezinta putere.

1. MUNDRO SALAMON

Urmand acelasi model cu sfintii crestini inspirati din Biblie, tiganii cred in povesti si legende numite paramichia. Acestea au fost transmise doar pe cale orala. Un erou legendar este Mundro Salamon sau Inteleptul Solomon. Alte grupuri de tigani il numesc O Godjiaver Yanko.

Mundro Salamon este un om intept ce isi foloseste puterile mentale si agerimea sa scape de cei care ii vor raul sau sa ii scape pe altii de pericol. De obicei el se ia la harta chiar cu Martya, Ingerul Mortii. El il scapa pe morar care trebuia sa fie luat de Moarte intr-o poveste. El pacaleste Moarte si o prinde captiva aruncand-o pe fundul marii. Insa istoria istetimii lui nu se va termina aici pentru ca va mai pacali Moarte inca o data. Dar de data asta va fi si ultima. Mundro Salamon moare ca un erou pentru poporul sau! El este probabil prototipul Regelui Solomon din Biblie.

BONUS SPECIAL – ZEUL ZURVAN AL NOROCULUI

Zeul Zurvan a apărut acum 3.000 de ani în religia din Persia antică. El a dat numele de “zurvanism”, o ramură dispărută a vechii religii zoroastrism. În această religie, Zurvan era

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

primul principiu, primul zeu, creatorul. Din el au ieșit doi gemeni antagonici – Ahura Mazda cel bun și Angra Mainyu cel rău.

Zurvan era zeul timpului infinit și spațiului, Singurul, Unicul, un zeu transcendent, fără distincție între bine și rău.

Țiganii au preluat o formă a acestui zeu în forma de “Noroc”, zeu al norocului. Acest zeu era cunoscut în perioada medievală întrucât mulți preoți le-au interzis folosirea lui, dar și a urării “hai noroc!” folosită în întâmpinare ca salut. În zilele noastre a fost asemănat cu Moloh, un zeu biblic.

Iapa țiganului

Un țigan odată Petre Ispirescu

avea o iapă. Și, nemaiavînd ce mîncă nici el, nici iapa, vru să o schimbe pe bani. Mergînd la obor, întîlni un geambaș și-i zise:

— Mă nene geambaș, așa te rog, mîncă-te-aș, pune și tu o vorbă bună pentru iapa mea cînd s-o arăta vrun mușteriu, că te cîntesc eu.

— Da de ce vrei să-ți vinzi iapa, mă țigane?

— Păi vezi că-mi trebuie parale.

— Are vrun nărav iapa ta, mă țigane?

— N-are, zău, nene geambaș, nici un nărav, mîncă-ți-aș iaca ce. N-are, iaca, îți spui drept.

Ajungînd la obor, țiganul își băgă și el iapa între vitele aduse spre vînzare. Nu trecu mult și mușteriu se și arătă.

Atunci geambașul începu a lăuda iapa țiganului, zicînd:

— Ia, măi creștine, iapa și nu te-i căi. N-are nici un nărav. La călărie merge ca un armăsar. La căruță e vrednică nevoie mare. Nu te-ar lăsa înomolit o dată cu capul. Trage, uite, și mai și decît doi telegari. Dacă se întîmplă să se înțepenească căruța în vrun noroi mare, apoi atunci să vezi minunea! Trage, trage, de să-și rupă inima și acolo tot nu te lasă. Iară dacă, din păcate, s-ar

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

întîmplă, trăgînd, să se rupă șleaurile ori hulubele, se întoarce și trage și cu dinții și în noroi tot nu te lasă...

— Ia stai mă, nene geambaș, mîncă-te-aș, îi tăie vorba țiganul; dacă este așa, apoi nu-mi mai vînz iapa.

Snoave sau povești populare

Povestea cailor tiganesti, Muresan Liana

Cand se schimba lumea, se schimba si gandul oamenilor. Si lumea este dusa inainte de gandul cel nou, care vine ca o apa vijelioasa si nu te lasa sa chibzuiesi prea mult. Ultima oara cand s-a schimbat lumea, lui Dragostin ii inflorise mustata de flacau si barba, ca o umbra sovaielnica pe fata tuciurie. Incepusera tiganii sa nu mai stea in corturi si sa construiasca case mari, acoperite cu tabla. Intr-o seara, la focul de Sf. Dumitru, Dragostin a zarit-o in lumina flacarilor pe Zambila, fata cea mare a lui Dragolea Zlatarul, venit in Padureni intr-o toamna, dupa ce fusese expulzat din periferiile Parisului. Caldarii l-au primit cu greu in comunitatea lor pentru ca in tiganime circula o vorba: „Zlatarul e ca aurul fals, luceste, iti ia ochii si te pacaleste!” Din seara de Sf. Dumitru Dragostin a cazut bolnav de dragoste si baba Mercedes care i-a dat in carti si i-a ghicit cu ghiocul, nu a putut sa il vindece.

Dardan era socotit cel mai priceput caldarar din Padureni. Dragostin era primul lui baiat, alti sase puradei misunand prin curtea fara garduri si inghesuindu-se in cortul mare al caldararului aflat la capul satului, langa padure. Cand Dragostin a implinit 5 ani i-a pus in mana ciocanul si tabla de arama, sa invete meserie. Nu a vrut puradelu' sa indrepte tabla de arama si sa o subtieze pana cand este buna de facut cazane. Nu i-a placut ca baiatul nu il asculta. Aflase si motivul. Venise din targul de la Costesti cu doi manji, pe care daduse cinci cazane. Vroia sa isi faca caruta cu cai, sa aduca lemne din padure si sa plece cu ea la targ, incarcata cu cazane de arama. Dragostin pleca in fiecare dimineata cu manjii in padure sau pe izlazurile din satele vecine. Se intorcea seara bucuros si nu mai avea ochi pentru tabla de cupru si pentru ciocan. Seara, cand Dafina, nevasta caldararului, rasturna pe masa rotunda de lemn tuciul cu mamaliga, chemandu-i pe puradei la masa, Dardan nu baga in gura niciun bot de mamaliga, pana cand nu il certa cu obida pe baiat. „Noi suntem neam vechi de caldarari si nu de geambasi! Tu trebuie sa inveti meseria de la mine, Dragostine! Rade satul de mine, rade satul si de tine ca nu stii sa faci un

cazan de tuica! De maine incepi sa faci cazane! ” Nu se supunea niciodata Dragostin. Incaleca dimineata pe Firicel, care devenise un carlan negru ca o noapte cu cerul acoperit de nori si pleca departe pe campurile care duceau la rau. Taica-sau Dardan, a renuntat dupa un timp sa faca din el mester caldarar. A gasit printre ceilalti copii un baiat pe care sa il invete meserie. L-a lasat pe Dragostin in legea lui: liber si geambas.

La 18 ani Dragostin devenise cel mai cunoscut geambas de cai din toate satele tiganesti aflate pe cele doua maluri ale Prutului. Era geambas doar cu numele, pentru ca nu fura cai niciodata in noptile fara luna, ci doar negustorea. Colinda prin satele de la Dunare si cumpara manji tineri pe care ii crestea cu grija, pana cand deveneau cai buni de calarie sau de munca, buni de vandut in targurile tiganesti. Lumea spunea ca „are pe dracu’ in el”, ca prea il ascultau caii si ii mancau din palma. Dragostin baga doua degete in gura si suiera cu putere si caii din mica lui herghelie soseau de indata langa el, sforaind de placere. Firicel armasarul cel negru si Nubira, iapa sarga cu o pata alba in frunte erau favoriti lui. Nu ar fi vrut sa ii vanda niciodata, pentru toti banii din lume.

La cateva luni dupa ce ii cazuse draga Zambila, a trimis-o pe baba Mercedes sa discute cu fata. Sa ii spuna de dragostea lui si ca vrea sa ii trimita pe parinti sa se invoieasca cu familia pentru nunta. Ca sa fie nevasta lui. Crescuta pe bulevardele Parisului, Zambila se adaptase cu greu la viata grea din comunitatea de caldarari. Il placea pe Dragostin, dar nu vroia sa traiasca ca o nomada in cort alaturi de acesta. Isi dorea confort, apa calda si lux. Ii trimisese vorba de petire si Corcodel, baiatul lui Dragolea, cel mai bogat spoitor din Colacul Brailei. Dragolea avea pregatita pentru feciorul lui o vila cu sapte turnuri, cu zece camere si doua bai imbracate in gresie si faianta. I-a spus babei Mercedes: „Daca pana la Sf. Andrei isi face casa cu baie, apa calda si acoperita cu tabla alba, sa vina cu familia sa se tocmesca cu ai mei pentru nunta! Daca nu, il iau de barbat pe Corcodel al lui Dragolea din Colacu!” A venit baba Mercedes si i-a transmis lui Dragostin mesajul. S-a facut geambasul negru ca tuciul la fata si nu a mai scos nici un cuvânt vreme de doua zile. In a treia zi a suierat din degete si a plecat cu herghelia la vale, catre Braila. Acasa i-a lasat doar pe Firicel si Nubira, caii lui de suflet.

Dragostin s-a intors de la Braila singur, fara herghelie. Avea in mana o geanta plina cu bani pentru viitoarea casa. A tocmit meserii buni si le-a spus ca vrea ca pana la Sf. Andrei sa-i faca

o minune de casa. Cu baie innauntru, cu gresie si cu faianta, cu centrala de apa calda si cu tabla alba pe casa. Sa aiba 10 camere si sapte turnulete, pentru ca el, la toamna, vrea sa se insoare. Aproape de verdele padurii, casa alba si falnica a crescut ca in poveste. In Padureni caldararii asteptau cu sufletul la gura toamna, cand casa va fi gata si Dragostin va veni cu familia sa isi peteasca iubita. Astepta si Zambila cu nerabdare acea clipa, in timp ce Dragostin nu mai avea ochi pentru nimeni. Nici chiar pentru Firicel si Nubira, caii lui de suflet. O pasiune mai mare si mult mai coplesitoare luase locul primei iubiri.

Cu aproape doua luni inainte de termen, mesterii constructori au venit sa ceara bani pentru tabla alba de pe casa. Cheltuisera mai mult decat fusese planificat si acum nu aveau cu ce sa o cumpere. Dragostin a simtit ca ii fuge pamantul de sub picioare. Nu mai avea bani, ii daduse pe toti mesterilor. Le-a promis ca vor primi banii necesari pentru tabla alba. A doua zi dimineata, si-a chemat cei doi cai favoriti langa noua casa si le-a soptit in ureche: „Dragii mei, frumosi mei! Eu nu va dau ca nu mai tin la voi, va dau pentru ca imi este inima bolnava! Era loc si pentru voi in inima mea, dar am nevoie de bani!” Caii au nechezat alintator, simtind tristetea stapanului. L-a incalcat pe Firicel si a plecat cu cei doi cai si cu sufletul negru la targul din marele obor al Brailei. Peste doua zile era Sf. Maria-Mica si pana la Sf. Andrei mai era destul timp pentru a pune acoperisul pe casa. Acum, nu ii trebuia decat un singur lucru: bani.

In targul de cai din Braila a asteptat doua zile sa vina cumparatori care sa stie ce este un cal bun, de la care sa obtina atat cat valorau cu adevarat cei doi cai. In ziua de Sf. Maria-Mica, aproape de ora pranzului, au venit doi cumparatori de la Comrat, din Gagauzia. Dragostin i-a privit cu atentie. Nu pareau a fi geambasi. Nu pareau a fi nici tigani. Aveau mustati lungi si stufoase, caruta lunga lipoveneasca si bici de piele impletit. Se pricepeau la cai si i-au oferit o suma mare pentru Firicel si Nubira. Cu o singura conditie: sa fie de acord sa ii puna la proba. S-a invoit si a inhamat caii la o caruta cu rotile impiedicate „Vom fi stapanii lor, noi ii comandam!”, au cerut gagauzii. La inceput i-au indemnat pe cai sa traga dandu-le comanda din gura. Caii nu au vrut sa plece. Apoi au folosit biciul si Dragostin a simtit cum ii intra un cutit in inima. Caii nu au vrut sa plece nici de aceasta data. Nu s-au miscat din loc niciun centimetru. Doar cand au auzit comanda lui Dragostin au purtat caruta inainte fara un efort mare „Mai incercati o data!”, i-a indemnat Dragostin cu speranta pe gagauzi. Cei doi au lovit nemilos caii cu biciul. Dar caii nu au vrut sa plece. „Ne haraso! Ne haraso! Ne pacupaem!” Nu e bine! Nu e bine! Nu ii cumparam! Cei doi gagauzi i-au intors spatele si au plecat. Dragostin a simtit ca i

se tulbura mintile si ca vede in fata ochilor o pata mare, neagra. Nu va avea bani pentru tabla si nu va mai termina casa. In ziua de Sf. Andrei, Corcodel si Dragolea vor veni sa se tocneasca cu parintii pentru nunta cu Zambila, care nu va mai fi a lui niciodata. Cu chipul negru si sprincenele impreunate de suparare, Dragostin gemu adanc, ca si cum brusc, cineva l-ar fi injunghiat pe la spate. Intr-o frantura de secunda scoase din carambul cizmei un suriu ascutit, cu lama subtire, pe care il infipse pe rand in gatul celor doi cai. Un suvoi cald de sange ii innabusi hohotul de plans neomenesc.

Dragostin nu s-a mai intors niciodata in Padureni. Nimeni nu stie daca mai traieste sau daca si-a luat singur zilele, aruncandu-se in Dunare. Casa de langa padure, fara acoperis de tabla alba, nu a fost terminata niciodata. In cativa ani s-a daramat si doar bufnitele mai poposesc noaptea printre ruine, aducand spaima in sufletele caldararilor. Dardan a plecat cu toata familia intr-un sat de langa Dunare, unde a mai facut cazane de tuica cativa ani, dupa care s-a stins de inima rea. Zambila l-a luat pe Corcodel de barbat si i-a facut sapte copii, care stau la oras in vila mare, cu zece camere si doua bai imbracate in faianta si gresie. In fiecare vara, la focul mare de Sf. Dumitru, Turturea, un tigan batran vecin cu Dardan, le povesteste fflacailor povestea lui Dragostin si a Zambilei. Nu uita niciodata sa explice in final de ce s-a petrecut drama celor doi tineri: „Dragostin nu era geambas adevarat. Era un geambas parat, cu sange de caldarar, care nu stia totul despre cai. Nu a stiut un lucru simplu: caii tiganesti sunt obisnuiti cu mirosul de fum si de tigan! De omul care nu miroase astfel, nu asculta! Asa sunt caii tiganest, asculta doar de gura de tigan! Dragostin nu a stiut acest lucru si a curmat pe nedret viata cailor! Pe langa ingerii care ne pazesc, exista si un demon care poate transfoma viata in moarte!” Caldararii batrani din Padureni povestesc ca in noaptea de Sf. Maria-Mica se aud nechezand doi cai in padurea de langa sat: Firicel, armasarul negru, si Nubira, iapa sarga. Isi cheama stapanul sa ii duca la targ si sa-i vanda. Ca sa aiba bani pentru tabla alba de pe casa neterminata.

Personalitățile mele multiple

Obiective

•Înțelegerea stărilor eului

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014- 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

- Explicarea comportamentelor, prin prisma stării dominante a eului în momentul unei acțiuni
- Ilustrarea tranzațiilor paralele și complementare din cadrul grupului

Desfășurare

- Energizare: exercițiul "4 pe canapea"
- Prezentarea stărilor eului, prin raportare la comportamentele participanților
- Lucru în perechi: comportamente avute în starea de părinte / adult / copil
- Ilustrarea conceptului de tranzație:
 - definirea operațională a unei tranzații: o stare a eului propriu care comunică cu o stare a eului altcuiva
 - criteriul principal de care depinde comunicarea: tranzațiile să fie paralele
- Lucru în echipă: se formează patru echipe, în care elevii identifică tranzații care au avut loc între membrii grupului
- Fiecare echipă prezintă concluziile la care a ajuns

Prelucrare

- Se pleacă de la premisa că fiecare dintre noi are situații în care se poartă diferit, chiar diametral opus față de comportamentul obișnuit.
- Una și aceeași persoană poate fi într-o zi emotivă, apoi rațională și rece. Poate să fie impulsivă și să facă doar lucrurile ceea ce îi place sau să se controleze și să se gândească la faptul că trebuie sau nu trebuie să facă un lucru.
- Se explică acest lucru prin faptul că personalitatea umană, eul fiecăruia, este format din trei "persoane":
 - Copilul: acea parte impulsivă din noi, emoțională, care caută plăcerea, plină de energie și creativă.
 - Adultul: acea parte rațională din noi, calculată, logică

•Părintele: cea parte din noi care ne impune să ne autocontrolăm, căreia îi place foarte mult cuvântul "TREBUIE"

•Elevii sunt împărțiți în perechi și primesc ca sarcină identificarea a cât mai multe comportamente avute în fiecare din cele trei stări. Pe o coală de flipchart, scriu comportamente corespunzătoare fiecărei stări a eului. Pentru a avea câteva ancore, vor nota câteva cuvinte cheie pentru fiecare stare:

•copil: emoție, impulsivitate, imaginație, dorință

•adult: rațiune, logică, răceală

•părinte: (auto)control, reguli, TREBUIE, bine și rău

•După ce fiecare echipă prezintă comportamentele identificate, se arată că în comunicarea cu ceilalți folosim o stare a eului, când vrem să transmitem un mesaj, și ne adresăm unei anumite stări a eului, aparținând persoanei la care vrem să ajungă mesajul. Acest schimb de mesaje poartă numele de tranzacție.

•Elevilor le este prezentată (pe tablă, o coală de flipchart) schema tipică pentru o tranzacție. Lucrând în echipe de câte 5, ei identifică tranzacții tipice apărute în viața lor.

•Se evidențiază diferențele între tranzacțiile în care comunicarea este una de succes (paralele) și cele în care comunicarea eșuează (încrucișate)

Jocul 4 pe canapea

Este vorba despre un joc de memorie, al cărui obiectiv este ca 4 membri din echipa ta să ajungă pe "canapea" (sau un rând de 4 scaune).

La început, fiecare stă într-un cerc (inclusiv cele 4 locuri de pe "canapea"), alternând băiat / fată / băiat / fată (Dacă nu sunt suficienți dintr-un gen biologic, se desemnează cineva pentru a se alătura grupului și ne asigurăm că toată lumea știe. Important este ca fiecare să știe cine se află în echipa sa). Acest lucru înseamnă că două din cele 4 locuri de pe canapea aparțin echipei unei echipe, iar celelalte două, echipei adverse. Fiecare echipă are ca obiectiv să scoată echipa adversă de pe cele două locuri și să le ocupe cu membrii proprii.

Cum se realizează acest lucru ?

Mai întâi, este scris numele fiecărui participant pe un bilet. După ce biletele sunt amestecate într-o cutie, fiecare va trage un bilet și va avea un nume în mână (nu contează dacă este propriul nume). Fiecare participant păstrează numele primit pentru el, nu îl comunică celorlalți. După ce fiecare se așează, cu un nume în mână, jocul poate începe.

În cerc va fi un scaun / loc gol. Oricine stă la dreapta scaunului gol are ocazia să ceară cuiva să stea lângă el. În primele încercări, participanții vor încerca pur și simplu să ghicească un nume, pentru că nu știu încă ce nume are fiecare pe bilețel. De exemplu, să spunem că tu te afli la dreapta locului gol și strigi numele Adrian... persoana cu numele Adrian pe bilet se ridică... NU persoana al cărui nume este Adrian. Odată ce pretinsul "Adrian" vine și se așează lângă tine, schimbi biletul tău cu al lui. Acum TU devii Adrian și persoana care a stat lângă tine are numele avut de tine mai devreme (pe care doar tu îl știi, fiindcă nu l-a mai văzut nimeni altcineva, în afară de tine).

Acum toată lumea știe că TU ești Adrian. Există un loc gol, pe scaunul de unde a venit persoana ce tocmai s-a așezat lângă tine. Persoana aflată la dreapta celui loc cheamă un alt nume (de exemplu, Andreea). Persoana cu acel nume pe bilet se mută în acel loc și schimbă biletul cu persoana care a chemat-o. Acum toată lumea știe că numele celui care a chemat o persoană lângă el este Andreea. Jocul continuă până când este chemat în cele din urmă numele (de pe bilet), al unei persoane aflate pe canapea, care trebuie să elibereze locul ocupat până atunci.

Dacă persoana aflată la dreapta locului gol este pe canapea, va dori să cheme pe cineva din echipa ei să i se alăture (va trebui să își aducă aminte numele, din cele auzite mai devreme).

Oamenii din cerc vor avea nevoie să își amintească numele unui membru al unei echipe adverse de pe canapea, astfel încât dacă un loc liber apare la dreapta lor, pot elimina unul de pe canapea. Cineva de pe canapea va avea nevoie să își amintească numele cuiva din propria echipă, ca să îl poată chema lângă el, când se află la dreapta unui loc liber.

Nu uita că TU ai putea fi chemat pe canea, iar atunci ai avea nevoie să îți aduci aminte numele unui membru al echipei tale, pentru că atunci ar depinde de tine să aduci un coechipier pe canapea.

Singura regulă a jocului este că nu poate fi spus același nume de două ori la rând. Un alt lucru de ținut cont: dacă se joacă în echipe de băieți contra fete, contează genul persoanei care ȚINE biletul, nu genul persoanei al cărui nume este pe bilet. Andreea ar putea să se cheme "Adrian", dar joacă pentru echipa fetelor.